

„Ha Krisztus akarátának, amely pedig minden bizonnyal mindenkor a legeslegjobb volt, félre kellett állnia, hogy Isten akarata legyen meg, hogyan akarnánk kevélykedni mi a saját akarattal, amely pedig sohasem ment a gonoszságtól, és egyébre sem érdemes, mint hogy gátba ütközzék.”

► Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének! (Szabó József fordítása)

SEMPER REFORMANDA

„Szőlő és bor. Különböző stációban lévő gyümölcsei a szőlőtőnek, mint ahogyan az oldalra került írásként is más-más érettségi fokú hajtások az *Evangelikus Élet* fiataloknak szóló internetes lapjának kiadásából. Bizonyítandó, hogy a fiatal evangélikusokkal is egy töről fakadunk...”

► myLuther Selection – 8. oldal

Könnýüzene az istentiszteleten ► 2. oldal
Üllői úti kordonbontás ► 3. oldal
Gloria Victis ► 5. oldal
Böjti kendők üzenete ► 5. oldal
Evangelikus konferencia- és missziói központok ► 6–7. oldal

Érdi oltárszentelő

► Ünneplés közgyűléssel és szeretetvendégséggel összekötött keresztelomedence- és oltárszentelő tartottak február 25-én a megyei jogú várossá lett Érd evangélikus gyülekezetében. A szörványokkal együtt mintegy félezeres lélekszámú egyházközség tagságának csaknem fele töltötte meg a nyolc éve teljesen felújított és kibővített templomot – szívét-lelkét is ünneplőbe öltöztetve. Az első böjti vasárnapon tartott istentiszteleten – amelyen többek között részt vett *Bence Imre* esperes, *Benczúr László*, az Északi és *Radosné Lengyel Anna*, a Déli Egyházkerület felügyelője is – *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Egyházkerület püspöke hirdette az igét.

A liturgiát színesítette *Bán Ildikó* orgonaművész-kántor szolgálata, akinek vezényletével, illetőleg kíséretével *Johann Walter* és *Mozart* egy-egy művét adta elő a gyülekezet vegyes kara *Zsigmond Géza* operaénekes közreműködésével.

Igehirdetésében a püspök Jézus megkísértésének példázatán keresztül az ember ördög általi mindennapos megkísértéséről és a lelki megtisztulás szükségességéről szövegezt. Az istentiszteletet követő közgyűlésen *Fabiny Tamás* közvetlen szavakkal is köszöntötte az érdi híveket. Elmondta, hogy egy esztendővel ezelőtti beiktatása óta először jár itt, jóllehet egyházkerülete közel kilencven gyülekezetének felébe már ellátogatott.

► Folytatás a 3. oldalon

FOTÓ: VESZÉ FERENC ISTVÁN

Magyar evangélikus egyházvezetők látogatása Bécsben

► Hivatalos látogatást tett Bécsben a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) vezetősége *Herwig Sturm*nak, az osztrák evangélikus püspöknek és *dr. Michael Bünker* egyházfőtanácsosnak a meghívására február 23–24-én; egyházunk vezetői a látogatással az osztrák egyházfő tavalyi magyarországi látogatását vizsgolták. Az MEE-t *Iltz János* elnök-püspök, *Pröhl Gergely* országos felügyelő, *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Egyházkerület – egyben az egyház külügyekért felelős – püspöke és *Hafenschner Károly* országos irodaigazgató képviselte. Részt vett továbbá a találkozón *Cselovszkyné dr. Tarr Klára*, a külügyi osztály vezetője és *Kóháti Dóra* médiareferens.

A delegáció tagjai felkerestek egy 2006 szeptemberében nyílt evangélikus gimnáziumot és szakképesítést nyújtó iskolát, amely Ausztriában is kuriózumnak számít. Az intézménynek helyet adó épületkomplexumban ugyanis idősök otthona is működik, a fiatalok ezáltal a szeretetszolgálatba is betekintést nyer-

hetnek tanulmányaik során. Az egyházi küldöttség ellátogatott az osztrák evangélikus egyház központi irodájába is. Itt *dr. Gerhard Harkam* rektor előadásában áttekintést nyújtott a lelkészképzésről és -továbbképzésről, továbbá *Michael Bünker* – az Európai Protestáns Egyházak Közösségének (GEKE, korábbi ne-

vén Leuenbergi Egyházközösség) 2006 őszi Budapesti megválasztott új elnöke – szövegezt a közösség aktuális feladatairól.

A bécsi magyar evangélikus gyülekezet életét *Solymár Mónika* lelkész és *Andorka Rudolf* felügyelő mutatta be, *Marco Uschmann* médiareferens pedig egyházának média-, PR- és marketingmunkájáról adott értékes információkat. Az egyházvezetők tárgyalást folytattak *Michael Chalupkával*, az Osztrák Evangélikus Diakóniai Szolgálat igazgatójával.

Február 24-én *Iltz János* és *Hafenschner Károly* részt vett *A gazdaság az élet szolgálatában* című egynapos egyházi konferencián. Az országos irodaigazgató a témához kapcsolódóan *Energia az élet szolgálatában* címmel tartott referátumot.

► K. D.

Reminiscere

Útban a gólgotai kereszt bűnbocsánatot és örök életet adó kegyelme felé

Valahányszor elérkezünk az egyházi esztendőben a böjti időszak kezdetéhez, mindig fölvetődik bennem – de bizonyára másokban is – a kérdés: honnan származik a Jézus kétféle magatartása közötti nyilvánvaló különbség, és mi a magyarázata? Miért utasítja el az előtte leboruló és leánya gyógyulásáért könyörgő pogány kánaáni asszonyt: „Én nem küldtettem máshoz, csak Izrael házában elvesztett juhaidhoz” (Mt 15,24)? És miért ajánlja fel az ugyanúgy pogány Samáriában később az igazi, teljes élet vizét a kútnál a nem Izraelhez tartozó pogány asszonynak: „Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki így szól hozzád: Adj innom!, te kértél volna tőle, és ő adott volna neked élő vizet” (Jn 4,10)? Nyilvánvaló a mérhetetlen különbség Jézus kétféle válasza között!

Ez a meglepő és nyilvánvaló megkülönböztetés a Jézus által a kánaáni és a samáriai asszonynak adott válaszból onnan származik, hogy a kánaáni találkozásakor még nem leplezi le magát mint nemcsak Izrael, hanem az egész bűnös embervilág irgalmas Megváltója a gólgotai keresztfán! Samáriában, az ugyancsak pogány asszony előtt azonban Jézus már kinyilatkoztatja a nagy titkot: ő a Messias, nemcsak Izrael népének, hanem az egész bűnös embervilágnak a Megváltója. Ő engesztelő helyettes keresztáldozatával teljes bűnbocsánatot szerez minden bűnösnek, aki bűnbánattal és hittel befogadja Krisztust a szívébe!

Erre a titokra utal az egyházi esztendő ünnepei sorában böjt második vasárnapjának a latin neve is: *Reminiscere*. Amint ez rejtetten már egyik ószövetségi alapigénkenben is fölhangzik: „Gondolj, Uram, irgalmadra és kegyelmedre, melyek öröktől fogva vannak.” (Zsolt 25,6) Nem kell tehát mestersékelten magyarázatokat gyártanunk Jézusnak a kánaáni asszonyt elutasító, a samáriai asszony felé azonban megváltó, szabadító kegyelmével odaforduló, olyannyira ellentétes magatartására!

A böjti vasárnapok titka az, hogy – végighaladva rajtuk – lehallgatók a lepel Jézus Urunk engesztelő gólgotai keresztáldozatának a csodálatos titkáról, amelyet Jézus föltár a samáriai asszony előtt, a kútnál. Az örvendetes, nagy titok, az igazi és legcsodálatosabb jó hír ebben a földi életben az evangélium. Jézus Krisztus győzelmes keresztalála engesztelő áldozat, helyettes elégtétel Izrael népének és az egész embervilágnak minden bűnéért. Mert Isten kinyilatkoztatása szerint „a bűn zsoldja a halál” – mind az Ószövetség, mind az Újszövetség igéi szerint (lásd 1Móz 2,17 és Róm 6,23).

A Gólgota keresztfája, az emberi testet öltött

► D. DR. NAGY GYULA

Istenfia, a megígért Messias és Megváltó helyettes engesztelő áldozata az emberiség történelmének legnagyobb fordulópontja. Isten Fiának, Jézus Krisztusnak az engesztelő áldozata, a győzelmes keresztalál ugyan is nem más, mint Isten végtelen megbocsátó szeretetének, kegyelmének a kinyilatkoztatása: az egyetlen Igaz ott a keresztfán meghalt a nem igazak bűneinek kiengesztelésére. Helyettes elégtétel, de olyan egyedülálló módon, hogy Isten Fia, Jézus Krisztus elszenvedi a keresztfán a büntetést Izrael népének és az egész embervilágnak minden bűnéért! Ezzel megnyitja előttünk újra a testi halálból, a „bűn zsoldjából” való feltámadás és az örök élet kapuját. De csak azok előtt, akik töredelmes bűnbánattal Isten előtt és az emberek előtt megvallják bűneiket. És hálás, bizodalmas hittel befogadják a szívükbe Istennek ezt a csodálatos, végtelen irgalmát, a Gólgota keresztfájának szabadító és életadó evangéliumát.

Az egyház kétezzer éves története során Isten igéjének a legjobb hirdetői és teológusai (így például *Augustinus*, *Clairvaux-i Bernát*, *Canterburyi Anselmus* – hogy csak néhányat említsünk közülük) megértették és hirdették is a gólgotai keresztalálnak ezt a csodálatos, bűnbocsátó és újjáteremtő kegyelmét. De mind az ókori, mind a középkori kereszténység történetében sokszor elhomályosult a gólgotai keresztalál igazi értelme és mélyseges evangéliuma. A lutheri reformációnak és Luther követőinek a legnagyobb ajándéka éppen az volt, hogy újra az egyház igehirdetésének és teológiájának középpontjába helyezték ezt. Gondoljunk itt csupán a 62. tételre Luther kilencvenöt tételéből: „Az egyház igazi kincse Isten dicsőségének és kegyelmének legszentebb evangéliuma.”

Az egyház mai böjti időszakában sem szabad magát a böjtölést, a keresztény ember életfolytatásának ezt a külső megnyilvánulását mint érdemszerző jó cselekedetet előtérbe állítani. Való igaz, hogy az igazi hit csak a szeretet cselekedeteiben munkálkodó hit lehet (Gal 5,6). De ennek a hitnek a gyökere, a forrása egyedül Isten végtelen kegyelmének, megbocsátó irgalmának az evangéliuma, a gólgotai keresztfa csodálatos titka, szabadító és újjáteremtő, engesztelő áldozata lehet! Csak ez a gólgotai keresztáldozat, az először Izrael népe, majd böjt következő vasárnapjain az egész embervilág előtt kitaruló, megbocsátó kegyelem világítja meg számunkra az egyházi esztendő böjti időszakának teljes üzenetét: *Ave crux, spes unica!* – Üdvöz légy, kereszt, egyetlen reménységünk!

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

É L Ő V Í Z

Ha mindent újra kezdhetnél...

Időnként hallok olyan kijelentést emberektől, hogy „ha újra kezdhetném, akkor sem változtatnék semmit az életemen”. Irigyelem ezeket az embereket, mert az én életem nem volt ennyire rendben. Ha újra kezdhetném, számos dolgot változtatnék. Bár tudtam volna mindazt annak idején, amit most tudok!

Természetesen – a fantáziabeli időutazásokat leszámítva – az ember nem mehet vissza az időben. A jelenben zajló életünk során csupán emlékezhetünk a múltra, és sejtethetjük a jövőt. De minden egyes év elmúltával ott az újrajárási lehetőség, amikor húzhatunk egy vonalat, és szükséges és fontos változtatásokat hajthatunk végre munkánk, kapcsolataink, tevékenységeink, pénzügyeink vagy egyéb területeken.

Tehát az idei év elején megfontoljuk, hogy bizonyos dolgokat másképp csinálunk, újrafogalmazunk személyes és szakmai céljainkat, fogadalmakat teszünk. De az élet bonyolult, és valószínűleg nem tudunk egyszerre mindenben, amin kellene, változtatni. A tervezésben és a célkitűzésekben az a legjobb, ha egyszerűsítjük a dolgokat.

Terveinknek ésszerűeknek kell lenniük, különben csalódottak leszünk, és elkedvetlenedünk. Ha mondjuk több millió forint adósságod van, valószínűleg nem lenne reális, ha az év végére fel akarnád számolni az egészet. Mit szólnál ahhoz, ha e helyett arra törekednél, hogy jelentősen csökkentsd az adósságot, úgy, hogy egy-két tartozást teljesen felszámolsz? Vagy esetleg arról álmodoztál, hogy beindítod a saját kis vállalkozásodat, de anyagjaid hiányában nem teheted meg. Talán jó stratégia lenne, ha eleinte csak másodállásúként folytatnád az adott tevékenységet, majd fokozatosan növekedhetne addig a pontig, amíg már el tud tartani téged és a családodat.

Hasonlóképpen a céljainknak olyanoknak kell lenniük, amelyek elérése erőfeszítésbe kerül, kihívást jelent, nagyobb teljesítményre ösztönöz, ugyanakkor legyek mérhetőek és megvalósíthatóak. Vagyis ne akarj a jövő héten maratont futni, ha soha nem futottál egy kilométert sem! A célokat általában egyre nagyobb lépésekben lehet megvalósítani. Az például, hogy ebben az évben további tréningeken veszel részt, amelyek felkészítenek egy majdani jelentősebb karrierbeli változtatásra, meghatározó lehet a hosszú távú szakmai előmenetelre nézve.

A Biblia értékes alapelveket nyújt az új kezdéshez, a tervek kialakításához és a célok kitűzéséhez. *Hagyd a múltat a múlt! A bölcs tanu a múltból, de elidőzni a múlt hibáiban nem kívánatos eredményhez vezet.* Pál apostol életében ugyan voltak olyan események, amelyeket sajnált, de tudván azt, hogy nem változthat rajtuk, egyszerűen eltörlte magát, hogy a jelenben él, és készül a jövőre. „...én nem gondolom magamról, hogy már elértem, de egyet teszek: ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyi elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.” (Fil 3,13–14)

Cselekedj a jelen lehetőségei szerint! Sokan közülünk természetüknél fogva halogatók vagyunk, mindig valami jelentős tervezünk, vagy valami nagyszerűre törekszünk, de terveinket soha nem valósítjuk meg. A halogatás a siker ellensége. „Tehát akik azt mondják: Ma vagy holnap elmegyünk abba a városba, és ott töltünk egy esztendő, kereskedünk, és nyereséget szerzünk; azt sem tudják, mit hoz a holnap! (...) Aki tehát tudna jót tenni, de nem teszi: bűne az annak.” (Jak 4,13–14a,17)

Készülj indokolt mértékben a jövőre! A jövővel az a gond, hogy bizonytalan. Ki tudja, milyen váratlan fejlemények befolyásolják majd terveinket? Isten tudja! Ezért értelmes dolog, ha terveink készítése közben őt kérdezzük, s várjuk az ő bölcsességét és útmutatását. „Bízd az Úr dolgoit, akkor teljesülnek szándékaid.” (Péld 16,3) „Az embernek az értelme terveli ki útját, de az Úr irányítja járását.” (Péld 16,9)

■ ROBERT J. TAMASY (Monday Manna)

BÖJT 2. VASÁRNAPJA (REMINISCERE) – Mt 15,21–28

Jár vagy nem jár?

A VASÁRNAP IGÉJE

Gyógyítási történetet beszél el a vasárnap evangéliuma. Mégis más, mint a hasonló tartalmúak. Jézus és a kánaáni asszony párbeszéde olyan feszültséget áraszt, hogy szinte feledtet, mit is kíván, miért kiált az asszony, és mibe nem akar belemenni Jézus. A gonosz lélektől gyötört leány nyomorúsága és gyógyulása mintha csak keretné a párbeszédet. A személyes emberi nyomorúság, amely letagadhatatlanul ott sajog ebben a történetben, kimondatlanul azt a gyötrő kérdést is magában rejt, hogy Isten előtt is érvényesek-e, számítanak-e azok a keserves határok, amelyek emberek között húzódnak. Ott is érvényes, hogy az egyiknek semmi köze ahhoz, ami a másiknak szinte magától értetődően jár?

Sokáig őriztem egy gyerekkoromból való borítékot. Előre rányomtatják a korabeli megszólításokat, hogy ki-ki azt húzassa alá, ami a címzettnek jár. Gondolom, nem egy levél került papírkosárba, és maradt megválaszolatlanul, az ügy pedig elintézetlenül, mert az ilyen fajta borítékok kezelésében járatlan

vagy gondatlan feladó nem azt a megszólítást húzta alá, ami járt.

Az asszony úgy szólította meg Jézust, ahogy neki kijárt. Titok marad, honnan tudta. Az is titok marad, miként lehet, hogy számára nem vitatéma, ki ez a Jézus. Népe vitázik kilétéről, a pogány meg tudja. Nem azért kiált, mert neki ettől a Jézustól valami jár, hanem azért, mert ettől a Jézustól telik arra, amit kér. De amilyen biztosan kér, Jézus olyan mélyen hallgat. A tanítványok szeretnének túl lenni ezen a kínos helyzeten. Vagy talán őket is zavarja Jézus hajthatatlansága? Hiszen már látták pogánnyal (a kapernaumi századossal) máshogyan bánni. Vagy akkor talán a rábeszélésnek engedett, hiszen a hivatlan közbenjárók azt duruzsolták Jézus fülébe, hogy ez a zsinagóga építésének „szponzora”, tehát megilleti, jár neki, amit kér.

Jézus hallgatása, majd kíméletlen válasza nem embertelenséget takar. Tartja magát Isten rendjéhez: népéhez küldetett. Szava nem elzárkózás, hanem igazából a népe és tanítványai felé való felajánlko-

zás: miért nem keltek nektek, amikor ez a pogány nő Dávid Fiának vall? A tagadók sem tagadják meg: a tiétek vagytok, Isten nektek adott. Majd elhangzik a „sokakért” is, amikor az utolsó páskavacsora, illetve az első úrvacsora asztalánál fel-emeli a kelyhet – de ezt majd a tanítványok szájával mondja tovább.

Jézus elzárkózását a kutyává való minősítés teszi alig elviselhetővé. Ez a minősítés akkor sem veszt kíméletlenségéből, ha az eben nem kőbor kutyát, hanem jól fészelt ölebecskét ért valaki. Az asszony ellenkezés helyett igent mond Jézus minősítésére. Merészen alázatos bízalom rejlik igényében. Nem cserét akar. Nem akarja Jézussal felboríthatni Isten rendjét: tegye kutyává a fiakat. Alázatos merészséggel hiszi, hogy Jézus

mindkét nemzetségnek elég. Jézus azért minősíti a „kutya” hitét nagyknak, mert az benne a mindenki számára elegendő Kenyérre, a nagy asztal Gazdájára tekint csodálatos bizalommal. Az asszony tulajdonképpen Jézus végső szándékát mondja ki: ölelj össze bennünket! Kérésében igazából Jézus győz a mindent szétdobáló kísértő felett. A gyógyulás már ráadás. Együtt gyógyul az anya a leányával: megtörik a „nekem jár” igénye, kinyílik a szem a sokak számára elég ajándéokra. Honnan van ez az alázatában merész hit?

Jár vagy nem jár? Jézusnál nem lehet igényt bejelenteni. Ő ajándékozni szokott. Ezért ne csapja rá senki az ajtó mérgében, ha kemény szavába rejtett irgalommal teremt fiakat asztala köré.

„Te, ki mindent bírsz és értesz, s e földön táplálsz és éltetsz, tedd, hogy szent népeddel, ékes asztalodnál majd az édes örökségben részesülj te megvünk.” (Aquinói Szent Tamás: *Lauda, Sion, Salvatorem. Babits Mihály fordítása.*)

■ FEHÉR KÁROLY

Oratio œcuménica

Urnk, a böjti úton járva mintha több lenne életünkben a kísértés. Tudjuk, hogy nem próbálsz bennünket erőnkön felül, és az ördög által való megkísértésünknek a nagysága is a te kezében van. Köszönjük, hogy velünk vagy egyszülött Fiad által, aki megkísértetett, de győzött a kísértő felett.

Urnk, köszönjük, hogy hozzád menekülhetünk kéreseinkkel és gondjainkkal, másokért való aggodásunkkal. Köszönjük, hogy a kánaáni asszonyhoz hasonlóan tőlünk is egyet vársz: hogy kitartóan könyörögjünk azokért, akiket szeretünk, akiket reánk bíztál. Bocssás meg, ha nem tudunk elmenni addig a mélységig, ameddig ez az asszony elment lánya ügyében. Bocssás meg, hogy mi oly könnyen feladjuk, és inkább emberi praktikákhoz fordulunk, amelyek megtévesztő szavakkal több siker elérését „garantálják” nekünk.

Urnk, kérünk, vonj magadhoz közelebb, hogy közelséged gyógyulást hozzon szebzt életünkbe, szeretünk életébe és testileg-lelkileg sérült, számunkra isme-

retlen emberek életébe is. Tudjuk, hogy mindeddig munkálkodó Úr voltál, s köszönjük, hogy hálánkkal és kéréseinkkel ezután is ebben a boldog tudatban fordulhatunk hozzád.

Urnk, eléd viszünk minden szükséget szenvedőt, beteget és halál szélén állót. Eléd viszünk mindenkit, aki még nem is gondol arra, hogy fájalmában feléd forduljon kéréseivel. Hadd lássák meg, hogy nyomorúságukban egyedül tőled várhatják az enyhülést. Add, hogy mostani állapotuk hozzád vezessen, és emlékeztess őket arra, hogy aki tebenned hisz, örökké élhet.

Urnk, eléd visszük szép magyar hazánkat és felelős vezetőit. Szabadítsd meg őket a gyűlölködéstől, a széthúzástól, a rövidlátástól és a kapzsiságtól. Segítsd őket, hogy a jó győzzön, ne a gonosz, az igazság, ne a hamisság, a szeretet, ne a gyűlölet; hogy a józanság győzzön, ne az indulat, az okosság, ne az ostobaság, a megfontoltság, ne a kapkodás. Adj nekik látást, amely több emberi indulatnál, amely sokakat tölt el örömmel, nem

csupán keveseknek kedvez, és amely az életet szolgálja, nem a halált.

Urnk, könyörgünk önmagunkért. Félelmeinket, aggodalmaskodásunkat csak te törheted meg életet adó igédvel és Krisztusban terheink elhordozásával. Bátoríts, biztass, ints igédvel, hogy mindig keressük a bened való megnyugvás ajándékát. Adj erőt, hogy még a szenvedések és a szorongatások se tántorítsanak meg hűségünkben, hanem megmaradjunk mindvégig a hitben és a neked tetsző életben. Igéd által indíts minket arra, hogy szereteted szavának követői lehessünk ott, ahová állítasz minket. Add, hogy örömmel teljék meg szívünk, és magunk is örömszerzők legyünk az emberek között.

Urnk, köszönjük, hogy leborulhattunk előtled, és teljes bizalommal mondhattuk el neked kéréseinket. Hallgass meg bennünket Jézus Krisztus, a mi Urunk által, akinek nevében együtt így imádkozunk: „Mi Atyánk...” Amen.

KITEKINTÉS

Könnyűzene az istentiszteleten

► **A Cantate rovatnak feladata az is, hogy érzékeny témákban eligazítást adjon. Mai cikkünkben arra próbálunk meg választ találni, hogy az úgynevezett könnyűzene – amely nagyon sokféle stílusú lehet! – miként illeszkedhet az istentiszteletbe. A legfontosabb itt is a minőség, a szakmai felkészültség, valamint a nyitottság, az egymás iránti türelem. Olvassuk és értsük jól a témában járatos szerző írását, és találjuk meg minden zenének a maga helyét! (E. Sz.)**

A téma iránt érdeklődő tisztelt olvasó a beállítottságának megfelelően írásjelet – kérdőjelet vagy felkiáltójelet – is tehet gondolatban ezen írás címe után. Résezméről a jelenlegi, írásjel nélküli megoldás mellett döntök, és az Öszövétség utolsó mondatát teszem írásom vezérgigéjévé: „Az atyák szívét a gyermekekhez téríti, a gyermekek szívét az atyákhoz...” (Mal 3,24) A félreértések elkerülése végett tisztázzuk: nem egyszerűen arról van szó, hogy a könnyűzene bevihető-e a templomba, hanem arról: hogyan illeszthető be az istentiszteletbe úgy, hogy ne ráadás és sallang, hanem –

amennyire lehet – az istentisztelet szer-
ves része legyen.

Kedves könnyűzenei gyermekek!

Úgy tűnik, eljött az ideje, hogy erről a kérdéstről ne csak beszéljünk, értekez-
zünk, hanem megtegyük az első lépéseket a gyakorlat irányába. Különös, hogy éppen a 2005-ben használatba vett új agenda ad erre lehetőséget. Az elkötelezetten hagyományos zenére épülő *Evangélikus istentisztelet – Liturgikus könyv* bevezetőjében ez áll: „Az istentisztelet cselekvő alanya maga Isten. Minden, ami emberi, csupán válasz az ő jelenlétére, igéjére, cselekedetére. ... az istentisztelet emberi oldalának lényege a mederkészítés.”

Ha így van – és ez nem vitatható –, akkor minden kor embere a maga (zenei) nyelvén válaszolhat Isten megszólító igéjére. Korunk széles tömegek számára érthető zenei nyelve az úgynevezett könnyűzene, mely az egyházban is a leghatásosabb kommunikációs eszköz lehet. A fiatal generáció ezt érti igazán, sokan (elsősorban vagy kizárólag) ebben a műfajban képesek fogni az evangélium üzenetét, ilyen módon képesek megélni az istentiszteleti közösséget.

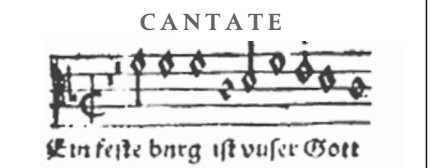
Kedves komolyzenei atyák!

A *Liturgikus könyv* bevezetőjében olvashatjuk ezt is: „Egyetlen olyan hangszer sem idegen a liturgiától, amely ter-

mészetes módon (tehát nem elektronikus hangkeltéssel) szólal meg!” Ez a mondat fölszabadít, sokszínűvé teszi az istentiszteleti zenét, de egyben indokolatlanul korlátoz is. Tisztáznunk kell, mit értünk „természetes” alatt, illetve azt, hogy az elektronikus zene mennyivel kevésbé természetes, mint az akusztikus. Mindkét műfaj a fizika (physis = természet) törvényeit alkalmazza. Volt idő, amikor az istentiszteleti liturgiában csak az egyszólamú emberi hangot (csak a férfiakét!) tartották természetesnek, elfogadhatónak. Jó, hogy ezen sikerült túllépni, sokunknak nagyon hiányozna többek közt *Bach* hangszeres zenéje. Az élő és ezért mindig változó (Semper reformanda!) egyházzene útjából el kell háritani minden olyan akadályt, mely a mai embert korlátozza az istentisztelet minél mélyebb átélésében. Ezért a fenti mondatban az „elektronikus” jelzőt az „extrém” vagy „méltatlan” szóval kellene fölváltani, mert vegyük komolyan, hogy Isten minden ajándéka jó, ha helyesen élnek vele.

Kedves atyák és gyermekek!

Visszatérve az eredeti kérdéshez, meg vagyok győződve arról, hogy a könnyűzene ugyanolyan könnyen beilleszthető az istentiszteletbe, mint a gregorián vagy a lutheri korál. Ha valóban értékes

zenéről van szó, a zenei műfaj másodlagos kérdés. Az egyház életében olykor markánsan megjelenő új elemeket jól kell kezelni. (A jeruzsálemi zsinat – lásd ApCsel 15 – nem erőltette rá a mózesi hagyományokat a pogányokra.) Jó lenne az apostolok higgadságával újra átgondolni a liturgia kérdését. Jó lenne, ha a *Liturgikus könyv* „nullverziója” után úgy jelenhetne meg a „Nr. 1” és talán majd a „Nr. 2” verzió, hogy abban az egyház – egyben a liturgia – Urának szándéka valósul meg: „... minden írástudó, aki tanítványává lett a mennyek országának, hasonló ahhoz a gazdához, aki újat és őt hoz elő éléskamrájából.” (Mt 13,12)

Hiszem, hogy egyházunkban a lutheri, bachi zenei hagyományokat igényesen ápoló zenei elit mellett megjelent egy, a könnyűzenét színvonalasan művelő réteg. Itt az ideje véget vetni a „gitáros csőrömpölés” korszakának, hogy helyébe léphessen az evangéliumhoz méltó, étellel teli könnyűzenei liturgia!

■ GYÓRI GÁBOR

LAPUNK OLVASHATÓ A VILÁGHÁLÓN IS A WWW.EVELET.HU CÍMEN.

Kézfogó...

Többszörösen eljegyeztem magam. Közel harminc esztendeje egykori menyasszonyommal, három gyermekem későbbi édesanyjával. Harminc évvel ezelőtt, lelkésszé avatásomkor eljegyeztem magam az evangélikus egyházzal. Több mint tíz évvel ezelőtt pedig eljegyeztem magam az országos találkozó gondolatával. Az eljegyzésekből házasságok születtek. Reménységem szerint az Úrral való eljegyzésből is létrejön a vándorút végén a mennyi örömmünep.

Nagy öröm számomra és a gyülekezet számára is, hogy a Pakszon tartott első találkozókból immáron élő hagyomány született, s a tizedik évforduló alkalmából újra nagy szeretettel hívhatjuk testvéreinket.

Kézfogóra hívunk mindenkit! Egyházzal, egymással és az Úrral. Feleleveníthető az első találkozás öröme, az ott megtapasztalt szeretet s a régi barátságok emléke. Reménységgel készülhe-

tünk az új barátságokra. Felkereshetjük a régi helyszíneket, az ASE Sportcsarnokot, a művelődési központot, a Makovecz-templomot, a Sárgödör téri pincsort. Új helyszínként pedig a Duna-parti sétányt: itt vízi színpadon zajlanak majd a programok, és a sétány ad helyet a záró istentiszteletnek is.

A paksiak nagy örömmel várnak mindenkit!

Békesség néktek!

■ SZABÓ VILMOS BÉLA

Oltárszentelő Érdén

◀ Folytatás az 1. oldalról

Fabiny Tamás hozzátette: tud azonban Ittész István lelkész áldozatos munkájáról és arról, hogy a gyülekezet létszámában is gyarapodik.

A Makai Tamás építész által tervezett, bal és jobb oldalon fél-fél keresztet formázó és őket összetartó oltárlap, illetve a rajta elhelyezkedő gyertyatartók Jézusra irányítják a figyelmet, aki az oltárképen a jó pásztor alakjában tekint le az érdi gyülekezetre. Az ugyancsak művészi kivitelezett, kereszt alakú keresztelőkút a nyolcszögletű, fából készült szószék előtt kapott helyet.

► EvÉlet-infó

Évszámok az Érdi Evangélikus Egyházközség történetének lapjairól

- 1925 – Az érdi evangélikus gyülekezet története az ekkor induló Károlyi-féle parcellázástól számítható.
- 1937 – Önálló templomépítés mellett döntenek, de a hívek adományaiból összegyűlt összeg a háborús infláció miatt értékét veszti.
- 1944 – A kudarc ellenére az eredetileg a tordasi anyaggyülekezethez tartozó érdi evangélikusok önállósodási törekvéseit siker koronázza, megalakul az Érdi Missziói Egyházközség. Az istentiszteletek iskolákban és a református templomban zajlanak.
- 1946 – Az első lelkész, Bányai Sándor beiktatása.
- 1948 – Saját harangot öntenek, s haranglábat állítanak a majdani templomnak szánt telken.
- 1951 – Az evangélikus templom fel-szentelése.
- 1973 – A lelkészi teendőket a budapesti Harmati Béla látja el.
- 1978 – Az új lelkész a Szentendréről szolgáló Szentpétery Péter.
- 1991 – A lelkésszé avatott Ittész István átveszi a gyülekezet lelki irányítását.
- 1993 – Bán Illdikó kántor vezetésével megalakul az énekkar.
- 1999 – A templom bővítése és teljes felújítása.
- 2001 – Megépül a kétmanuális, nyolcregiszteres orgona.
- 2007 – Elkészül az oltár.

■ VIZSY FERENC ISTVÁN

Keresztelőből ötös

A Borsod-Hevesi Egyházmegye evangélikus szempontból talán az egyik legtrikábban lakott egyházmegyénk az országban. Ennek ellenére az esperesi központnak is helyet adó Miskolcon egyházközség középiskolát működtet; az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskolában hétszáz diák tanul.

Az egyházi iskolák felfogása korunkban lehetővé teszi, hogy az adott felekezethez tartozó jelentkezők mellett nemcsak a fenntartó egyházon kívülről érkező keresztény diákoknak, hanem a keresztény szentségében nem részesülteknek is második otthon adjanak. Ez azon a felismerésen alapul, hogy az egyetemes pap-

tora, az iskolalelkész. Hetente szól az igehirdetés istentiszteleten a belvárosi evangélikus gyülekezet templomában, vannak további hitéleti alkalmak, és természetesen a tanulóknak van lehetőségük lelki beszélgetést folytatni a gyülekezet pásztorával hittanórán kívül is. Ezek az események azt jelzik, hogy Isten Szentlelke hatékonyan működik az iskola falain belül is.

Néhány hónappal ezelőtt egyszerre öt végzős diák jelentkezett a „lelkési hivatalban” azzal a szándékkal, hogy Isten mellett elkötelezettségüket a keresztény által szeretnék megpecsételteni. Elindult a felkészítő beszélgetések sorozata, majd számos ilyen alkalom, illetve a konfirmá-

ságnak ma is hihetetlen nagy felelőssége van: el kell mennünk, és tanítványá kell tennünk minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében.

Az egyházi háttérrel nem rendelkező tanulók a miskolci gimnáziumban betekintést nyerhetnek abba, hogyan is működik egy gyülekezet. Hiszen ennek a gyülekezeten is vannak hívei: a diákok; vannak gondnokok: a karbantartók és takarítók; vannak presbiterei: a tanárok; van felügyelője, az igazgató; és van pász-

ciói vizsga után február 4-én a diósgyőri evangélikus gyülekezet gyönyörűen felújított templomában az iskola lelkésze megkeresztelte Krisztus egyházának új tagjait (képünkön).

Az alkalmat még ünnepeyesebbé tette az a tény, hogy a keresztelési tanúk között voltak olyanok, akik szintén az iskola falain belül halották meg Isten hívó szavát. Az istentiszteleten együtt ünnepeltek diósgyőriek, belvárosiak, családtagok és pedagógusok egyaránt.

■ VALENTÍNYI ERZSÉBET

DVD-n a vizsolyi Biblia

Megjelent a vizsolyi Biblia elektronikus kiadása, amely az Ércnél maradandóbb című tanulmánykötet mellékleteként kapható az Országos Széchényi Könyvtár, illetve a Kálvin Kiadó könyvesboltjában.

A DVD lehetőséget nyújt arra, hogy az olvasó számítógép segítségével tanulmányozhassa a vizsolyi Biblia mintegy háromezer oldalnyi szövegét.

A Tiszáninneni Református Egyházkerület sárospataki gyűjteményének restauráló műhelyében 2004 óta folytak a digitalizálási és szoftverfejlesztési munkálatok. A DVD-n a 16. századi szöveg

mellett külön ablakban megjelenik a Biblia modern kori, közismertebb fordítása is.

Az Ércnél maradandóbb című tanulmánykötet a Magtár Művészeti Alapítvány gondozásában jelent meg; Monok István és Nyerges Judit szerkesztette. A külsejében is a vizsolyi Bibliára emlékeztető kötet egyes fejezeteiben a Magyarországon megjelent magyar nyelvű bibliakiadásokról, a korabeli bibliaolvasási gyakorlatról és a vizsolyi Biblia keletkezéstörténetéről is olvasható áttekintés.

► Magyar Kurír

Üllői úti kordonbontás

ÉGTÁJOLÓ

► Az egyház a társadalom tükré? Vagy netán valami, valaki más is tükröződhetne benne? Az Üllői úti székház jövője körül forrongó vitában szomorúan köszönnek vissza betegesen megosztott társadalmunk árokásási, kordonépítési, a másikat stigmatizáló torzulásai. Az egyik kameraállásból úgy tűnik: röghöz kötött, beszűkült konzervatívok akarják megakadályozni egyházunk várva várt megújulását, egy új székház megépítését. A másik látószögéből viszont egyházunk szívét, az ősi székházat kell megmenteni izgága, profitéhes vállalkozóktól, akiknek semmi sem szent... Mielőtt kordon épülne a „konzervatív” és a „reformpárt” között, mielőtt hitvallási kérdés válna, hogy „Üllői út” vagy „Lágymányos”, vegyünk egy mély, bójti lélegzetet: nézzünk magunkba, figyeljünk egymásra, és tekintsünk együtt előre!

Egyszer talán még hálások leszünk a székházkálváriáért, hiszen sokat lehet (lehetne) tanulni belőle. Például kölcsönös empátiát. Beleképzelnünk magunkat a másik élethelyzetébe: neki mit jelent ez a százéves épület?

Ma, amikor minden labilis körülöttünk, felértékelődnek a biztonságos vélt pontok, kapaszkodók. Ilyen az országos egyház Üllői úti székházának második emeletén található szép tanácsterem, amely érthető módon lépett elő templomává – különben templomnéküliségre kényszerülő – maroknyi józsefvárosi gyülekezet tudatában.

Tragikusan mutatja az általános társadalmi bizalomvesztés egyházi lecsapódását, hogy az eddigi fórumokon alig került elő, mekkora missziói esélyt je-

lentene a kiváltásként felépíthető korszerű gyülekezeti „kombinát” – templom, gyülekezeti terem és parókia – a nyolcadik kerület szívében, a Karácsony Sándor utcában működő szeretetotthon és diakotthon szomszédságában.

Úgy tűnik, csak a „templomrombolás” gyanújának van botrányszagú hírértéke, a templomépítési projekt nem téma. A kiváltási terv kapcsán – bizarr módon – még Rákosi Mátys neve is elhangzott, bár arról nem tud a történelem, hogy ő bármelyik fővárosi kerületben újat építtetett volna a lebontott templom helyett...

A székház sorsa körüli hullámvérés arra is megtanít, hogy a profi tájékoztatást az egyházban is komolyabban kell venni. Nem véletlenül vált a kommunikáció felkapott tudománnyá, népszerű egyetemi

szakka. Bár némely politikusunk cáfolni igyekszik, vitathatatlan tény, hogy a semmit, a bővít jó kommunikációval se lehet hosszú távon eladni, mert előbb-utóbb kiderül, hogy a király meztelen... Ugyanakkor a legjobban szándékú terv is zátonyra futhat, ha hiányzik az átgondolt, szakszerű, időben érkező tájékoztatás.

Erre példa az Üllői úti székházban több mint harminc éve „ideiglenesen átlomászó” szeretetotthon lakóinak keserű reakciója az elnagyolt kiváltási, költözési tervre. A tantárgy ismét az empátia és a kommunikáció. A szoros közöségben élő idős testvérek számára nem kellően megnyugtató perspektíva, ha a költségvetésben szerepel ugyan egy rájuk vonatkozó összeg, történetesen százmillió forint, de nem világos, hogy ez mire is elegendő. Idős fát nem könnyű átültetni, pláne, ha még az sem világos: hová, merre, kikkel együtt?

De az empátiának a másik irányban is működnie kellene. Ki figyel az Üllői úti

székház irodistáinak munkakörülményeire? Ki ismeri az ő gondolataikat, véleményüket? Egy tekintélyes városépítész szemléletes drasztikussággal Budapest „kloákájának” nevezte az Üllői utat. Aki nem ott él, lakik és dolgozik, annak fogalma sincs az ottani levegő- és zajszennyezetségi mértékéről. Továbbá ki vállalja hosszú távon a felelősséget a rozoga épület horribilis működtetési költségeiért, és ki biztosítja ezeknek az anyagi fedezetét?

S végül legyen szabad egy kis empátiát kérnem a döntéshozó egyházi vezetőktől, zsinati tagok számára is. Mí országos összefüggésben, minden gyülekezet előtt felelünk egyházunk forráshiányos gazdálkodásáért. Vajon mi a fontosabb: a misztifikált székház, melyben híveink kilencven százaléka talán soha nem fordul meg? Vagy egy dunántúli iskolaépület? Vagy egy borsodi parókia? Vagy egy betűs templomtorony?

Keserves dilemma: maradni vagy mozdulni? A régit hűségesen megőrizni, javíttatni, foltozni – kerül, amibe kerül? Vagy inkább kockázatot vállalva, bátran belevágni egy gazdaságosabban fenntartható, korszerű új felépítésébe?

Ha eltérően látjuk is az Üllői út jövőjét, talán annyi bizalommal megajándékozhatjuk egymást, hogy feltételezzük: mindkét oldalon egyházunkat szerető és féltő testvérek állnak.

Hitvalló őseink nyomán reméljük, hogy a Szentlélek ma is megőrzi és megújítja egyházát. A székházról viszont nem tanítanak a hitvallások, mert azt talán senki sem vitatja, hogy a székház és az egyház közé nem lehet, nem szabad egyenlőségjelet tenni. Az egyház más, az egyház több, mint egy ház, egy épület.

Emlékezzünk: amikor Isten választott népe úgy vélte, hogy a jeruzsálemi templom majd megtartja, keserves árat fizetett hamis hitéért. Egyházunkot sem épületei tartják meg, nem a templomok, nem az iskolák, nem a székház, hanem egyedül az egyház Ura és feje: Jézus Krisztus. Bárcsak az ő akaratá tükröződne terveinkben, döntéseinkben!

Bójti önvizsgálattal és bűnbánattal töle tanulhatunk empátiát, kommunikációs készséget, tőle tanulhatjuk megérteni és elfogadni egymást.

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

A magyarországi történelmi egyházak vezetői aggasztónak tartják a Büntető törvénykönyv olyan módosítását, amely büntetlenséget ígér azoknak, akik 14 és 18 év közötti fiatalokról saját használatra pornográf felvételt készítenek. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége közös nyilatkozatot adott ki a tizennyolc és tizenkilenc év közötti fiatalokról saját használatra pornográf felvételt készítőknél büntetlenséget ígérő törvényjavaslat ellen.

A magyarországi történelmi egyházak közös közleménye

Az elmúlt napokban nagy figyelmet kapott, hogy az Országgyűlés elé uniós jogharmonizációs indokkal a Büntető törvénykönyv olyan módosítását terjesztették elő, amely büntetlenséget ígér azoknak, akik tizennyolc és tizenkilenc év közötti fiatalokról – azok beleegyezésével – saját használatra pornográf felvételt készítenek. Ez a módosítás nem üldözi a megrontást, a pedofiliát, teret enged a perverziónak. A módosítással a törvény tágra nyitja az utat azok előtt, akik a gyerekek kíváncsiságát használják ki, és azoknak is lehetőséget ad, akik – később már nem bizonyítható módon – kikényszerítik a beleegyezésüket.

A gyermekek egészséges szexuális fejlődésének semmiképpen sem része az, hogy pornográf felvételeket készítenek róluk.

Aggasztónak tartjuk azt is, hogy a nyílt és sokszor obscén szexuális tartalmú termékek szinte akadály nélkül mindenki számára hozzáférhetőek, és gyermekek, felnőttek akaratlanul is belebotlanak ezekbe újságosoknál és üzletek polcain. Sürgetjük, hogy – ahogy az más európai országokban is szokásos – Magyarországon is fokozottan ellenőrizzék a szexuális tartalmú kiadványok forgalmazását, hogy gyermekeinket megóvjuk az ilyen típusú termékekkel való óvatlan találkozástól.

Mi, a magyarországi történelmi egyházak vezetői fokozott felelősséget érzünk a gyermekekért és a fiatalokért, akiknek száma drámaian csökken, testi-lelki állapotuk az utóbbi években észrevehetően romlik.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a jövő nemzedék megőrizze emberi méltóságát, és felelősséggel éljen a kapott szabadsággal.

Kérjük a parlament képviselőit, hogy ők is ezzel a nemzetért érzett felelősséggel szavazzanak, és a szabadság örve alatt ne engedjenek a szabadságnak, amely már úgy is oly sok kárt okozott ifjúságunknak.

Budapest, 2007. február 22.

DR. ERDŐ PÉTER bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke
DR. BÖLCSKEI GUSZTÁV püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke

ITTZÉS JÁNOS, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke
DR. FELDMÁJER PÉTER, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke

Kevesebb pénz jut a református egyháznak is

Mint minden egyháznak, a Magyarországi Református Egyháznak is szembeülnie kell azzal a helyzettel, hogy ebben az esztendőben tizenöt százalékkal kevesebb forrásból kell gazdálkodnia, mint az elmúlt évben – mondta Bölcsei Gusztáv püspök egy budapesti sajtóbeszélgetésen.

Ennek az az oka, hogy a személyi jövedelemadó egyszázalékos felajánlásának állami kiegészítését már más módszer szerint számítja a Pénzügyminisztérium – közölte a református zsinat lelkes elnöke. Kifejtette: mivel kevesebb anyagi forrás áll rendelkezésre, az egyháznak nem lesznek nagy és látványos rendezvényei, beruházásai. Egy eseményt, a Csillagpont országos református ifjúsági találkozót mégis annyira fontosnak tartanak, hogy komoly költségvetési támogatást fordítanak rá – közölte Bölcsei Gusztáv, majd hozzátette: az idén Sárospatak környékén rendezik meg a több ezer fiatalot vonzó egyhetes rendezvényt.

A püspök szót arról is, hogy március 16. és 18. között az Ökumenikus Ifjúsági Iroda koordinációjával, a három történelmi keresztény egyház ifjúsági bizottságainak és karitatív szervezeteinek együttműködésében megrendezik a 72 óra kompromisszum nélkül című rendezvényt, amelynek célja, hogy a programhoz kapcsolódó fiatalok három napon keresztül közhásznu feladatokat teljesítsenek.

Az egészségügy átalakításával kapcsolatban Bölcsei Gusztáv hangot adott azon véleményének, hogy az elkövetkezendő időszakban sok ember „otthon lesz beteg, és nem a kórházban”. Az egyház fontos célkitűzése, hogy ebben az évben elindítsa azt a mozgalmat, amelynek keretében beteglátogató csoportok nyújtanak majd segítséget a rászorulóknak.

▶ MTI

Az OKM cáfolja, hogy titokban készítenék elő az adó egy százalékaról szóló jogszabály módosítását

Az oktatási tárca egyházi kapcsolatokért felelős titkárságának vezetője múlt csütörtökön cáfolta, hogy titokban és az egyházak bevonása nélkül készítené elő a kormány a személyi jövedelemadó egy százaléka felajánlásával kapcsolatos törvény módosítását. A tárca titkárságának szervezésében február 9-én találkoztak a történelmi egyházak gazdasági szakértőivel éppen a református egyház kezdeményezésére – mondta Csepregi András, az Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM) Egyházi Kapcsolatok Titkárságának a vezetője a Magyar Távirati Irodának Bölcsei Gusztáv püspök nyilatkozatára reagálva.

A Magyar Nemzet című napilap beszámolója szerint a püspök az elmúlt hét elején újságíróknak nyilatkozva aggasztónak nevezte, hogy a kormány az egyházak bevonása nélkül készíti elő a felajánlásokkal kapcsolatos jogszabály módosítását, és szándékáról még csak nem is tájékoztatta őket.

Csepregi András közölte: a február 9-i tárgyaláson részt vettek az APEH és a Pénzügyminisztérium (PM) szakemberei is. A megbeszélésen elhangzott, hogy a pénzügyi tárca az első félévben előkészíti a vonatkozó törvény módosítását, és megállapodtak, hogy ehhez várják az egyházak észrevételeit. Mint jelezte, az új jogszabály a személyi jövedelemadó egy százaléka felajánlásának szabályozását módosítaná.

Egyházi oldalon több probléma fogalmazódott meg a jelenlegi rendszer bizonytalansága, átláthatatlansága és túlzott adatvédelmi szabályozása miatt. A PM kifejezetten várja az egyházi jelzéseket az oktatási tárcán keresztül – mondta Csepregi András, hozzátéve: azért is csodálkozik Bölcsei Gusztáv nyilatkozatán, mert a református egyház is elküldte a maga észrevételeit.

A jogszabály várhatóan a második félévben kerülhet a kormány elé.

▶ MTI

Imanapi egység

„Van-e gyakorlati haszna annak, hogy megünnepeljük a nők világimnapját?” – időnként fölteszik nekem ezt a kérdést lelkészek, gyülekezetvezetők. Tudom, hogy nem az imádság erejében, a másokért való könyörgés fontosságában kértelnek. Inkább amiatt van aggodalom bennük, hogy szabad-e az egyébként is túlterhelt híveinket a számos, rendszeresen ismétlődő gyülekezeti program mellett még egy újabbra is hívogatni.

Ez az imanapi sorozatunkat záró cikk nem a március 2-i alkalom mellett a „kortesbeszéd” kíván lenni. Ugyanakkor meg kell osztanom személyes tapasztalato-

mat az olvasókkal: a mozgalomban részt vevő közösségek csakis gazdagodhattak az évenként megtartott együttlétek révén.

A nők világimnapjának legfontosabb hozománya, hogy egy-egy magyarországi településen a különböző felekezetekhez tartozó hívek egymásra találhatnak. A közös ígéhallgatás, imádság ledöntheti a bizalmatlanság évtizedes falait. Megtapasztalt valósággá lehet, hogy Krisztus eggyé tesz. Szinte minden esztendőben találhatnak az imapon részt vevők egy-egy olyan vonást a liturgiát összeálló ország történelmében vagy mai életében, amelyet magukra is vonatkoztathatnak. Bolygónk népeinek gondolai, örömei közelebb kerülnek. Ahogyan Isten szeretete is az, átöle minden népet és nemzetet határok nélkül. Az ideji imanap mottója is ezt a gondolatot húzza alá: együtt – Isten sátorában.

Érdekes, hogy Paraguayban éppen ennek az imanapnak az összeállítása jelentett áttörést a felekezetek együttműködésében! A lakosság 87%-a római katolikus, 10%-a protestáns, vagyis mennonita, baptista vagy evangélikus. Bizonyára a római egyház többségi helyzete is előidézhette, hogy a különböző keresztény egyházak egymástól elszigetelten éltek és szolgáltak. A vallások közötti párbeszédre csupán az elmúlt években került sor. Egészen határozott, az ökumenikus összefogást sürgető felismerésre azonban az asszonyok jutottak az imanapi liturgia készítése során.

„Valóban invitáló sátor az egyház, amelyhez az emberek annyiféle különbözőségük ellenére mégis szívesen odayadulnak, és amelynek kikérik a véleményét? Vagy inkább azt érzik, hogy felekezeteink olyan merev épületek, amelyeket vastag védőfalak vesznek körül?” – teszik föl a kérdést. Majd meg is adják rá a választ: „Éppen az ökumenikus együttműködés derül ki, milyen fontos, hogy a saját hitbeli meggyőződésünk világos álláspontján állva keressük a még mélyebb kapcsolatot egymással. Ezért választottuk második bibliai textusként Pál levelének üzenetét (Ef 4,1–7;11–16), mert emlékeztet arra, hogy nekünk, az emberiség és az egyházak nagy családjának az egység már adva van, Isten ajándékaként Jézus Krisztus által.”

▶ B. PINTÉR MÁRTA

Cseh „jóvátehetetlenség”

A cseh államnak ma nincs lehetősége arra, hogy jóvátegye az összes sérelmet, amely az egyházakat érte a múltban – állítja Václav Klaus cseh államfő abban a nyílt levelében, amellyel a Morvasziléziai Keresztény Akadémia memorandumára válaszolt. A legfőbb cseh állami tisztviselőnek megküldött memorandum határozottan követeli, hogy az állam végre rendezze viszonyát az egyházakkal, és adja vissza múltban elkobzott vagyonukat.

Klaus válaszában, amelyet az elnöki iroda hozott múlt csütörtökön nyilvánosságra, felhívta az egyházi vezetők figyelmét: az egyházi vagyon tételes visszaadásának ilyen határozott hangú követelése azt vonhatja maga után, hogy az állam és az egyházak teljes egészében szétváljanak.

A prágai Szent Vítus-székesegyház tornya

„Az államnak ilyen esetben teljes egészében le kellene állítania az adófizetők (köztük a nem hívők) pénzének folyósítását az egyházaknak, meg kellene szüntetnie az egyházi házasságkötések elismerését, meg kellene akadályoznia az egyházi iskolák besorolását az állami

„A hit pajzsa”

Kerényi Lajos piarista szerzetes vehette át a Parma Fidei – a Hit Pajzsa elnevezésű díjat múlt szombaton Budapesten. A díjátadó ünnepségen részt vett Mádl Ferenc volt köztársasági elnök és Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek. Az elismerést és a Hazámért – hitemért elnevezésű érdemérmét Mádl Dalma, a volt államfő felesége adta át a szerzetesnek a Szent Margit Gimnáziumban. Az elismeréssel járó oklevelet Horváth Bélától, a díj egyik alapítójától vette át Kerényi Lajos.

A díjat immár hatodik alkalommal ítélték oda február 25., a kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából. A kitüntetésben azok az egyházi személyiségek részesülhetnek, akik a kommunista diktatúra évtizedeiben hűek maradtak hitükhöz, magyarságukhoz.

Balog Zoltán, az Országgyűlés emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának fideszes elnöke köszöntő beszédében azt mondta: „Vannak az emberi életnek, a történelemnek olyan korszakai, amikor (...) a keresztény hit különös védelemre szorul.” A kommunista korszak ilyen volt, a kommunista ideológia ellensége a léleknek, mert azt mondta, hogy nincs lélek – tette hozzá. „A hit védelmezői vállalták és vállalják a küzdelmet lelki fegyverekkel Istenért, hitükért és értük” – hangsúlyozta a politikus.

Bolberitz Pál laudációját Horváth Béla olvasta fel. „Az illegális betegellátásnak volt karizmatikus nagymestere Kerényi Lajos atya” – írta a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának professzora.

Kerényi Lajos arról beszélt, hogy a hit isteni kegyelem, ajándék. Mint elmondta, az ő „hatásos” kegyelmét kilencévesen kapta.

A Hit Pajzsa kitüntetését a kommunizmus áldozatainak emléknapja, február 25. alkalmából 2002-ben alapította Gyurkovics Tibor író, a Magyar Írók Egyesületének elnöke és Horváth Béla akkori igazgató parlamenti képviselő („Jót s jól” Alapítvány) – kizárólag egyházi személyiségek elismerésére.

▶ MTI

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Árpád-házi Szent Erzsébet születésének nyolcszázadik évfordulója alkalmából az idei esztendőre Szent Erzsébet jubileumi évet hirdetett. Az ország számos pontján plébániák, egyházi és világi iskolák, intézmények igyekeznek méltón megemlékezni az alkalomról kiállításokkal, tanulmányi versenyekkel, művészeti pályázatokkal, a könyvkiadók pedig szépirodalmi, történelmi, művészeti kiadványokkal. A Nemzeti Bank pénzművét, a Magyar Posta pedig bélyeget ad ki. A főpapi testület örvendetesen tartaná, ha e mozgalomhoz a települési önkormányzatok is csatlakoznának.

szent Erzsébet LOTZ Károly festményén

A világszerte ismert magyar királylányról mind az öt kontinensen templomok, karitatív intézmények sokasága van elnevezve, itthon mégis viszonylag ismeretlen; ezt jól mutatja, hogy mindössze tíz olyan város és falu található hazánkban, ahol községet viseli a nevét. Ezzel szemben hatvanéket településen találunk Kun Béla utcát, száztizenhét helyen Lenin utcát, de még Szamuely Tibornak, az 1919-es kommunizmus véreskezű belügyi népbiztosának is tíz utca állít emléket. A püspöki kar tehát arra kéri az ötletre fogékony településeket, hogy „ne szalasszák el a 2007-es Szent Erzsébet-év kínálta lehetőséget, és valamilyen javítsanak e szomorú statisztikán”.

▶ JEZSÓ –

Diákirodalmi találkozó a soproni líceumban

► Ki olvas ma verseket? Mítől költő a költő? Közhelyesnek számít-e a szerelmi líra? Többek közt e kérdésekre keresték a választ a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ ifjú irodalmárai a leghűségesebb városban. A fórumot a diákok saját verseinek felolvasása színesítette.

Tízfős győri küldöttséget látott vendégül február 12-én a Soproni Nemes Magyar Társaság és a Líceumi Ifjúsági Diákszövetség. A találkozó ötlete az *Evangelikus Élet* tavaly novemberi médiaműhelyén született meg. Révfülpön hamar kiderült, hogy a résztvevők közt több, a kultúra mellett elkötelezett fiatal található, miután az éjszakába nyúló beszélgetésből spontán szervezett felolvasóest kerekedett.

A soproni líceum ez évben ünnepli alapításának 450. évfordulóját, hazánk legrégebbi diákönkormányzata, a Líceu-

mi Ifjúsági Diákszövetség pedig éppen 180 éve szolgálja az alma mater növendékeit. A nevezetes jubileumok kapcsán számos rendezvény várható idén, ezek sorát nyitotta a diákirodalmi találkozó. A szervezők nem titkolt szándéka volt a patinás társaság hagyományainak felelevenítése is.

A líceum feltéve őrzött kincsei a Soproni Nemes Magyar Társaság kézzel írt lapjának, a Bimbófűzernek a példányai

Az ország legrégebbi önképzőkörét diáktársaival alapította 1790-ben Kis János későbbi evangélikus püspök, hogy a latin-német tannyelvű líceumban a magyar nyelv ügyét szolgálják. A társasághoz több szállal kötődik Berzsenyi és Petőfi, rendszeres levelezőpartnere volt Kazinczy.

A tagok összejöveteleiken saját műveiket adták elő, majd annak rendje s módja szerint ki is értékelték őket.

Így tettek a kései utódok is, huszonkét soproni és tíz győri irodalombarát. A beszélgetést Bernáth Csaba líceumi tanár vezette, aki a moderáláson kívül saját verseivel is hozzájárult a találkozó sikeréhez. S hogy valóban sikeres volt, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy máris van igény a folytatásra. A vendégek a nap folyamán megismerkedtek még a líceum több száz éves nagykönyvtárával, az ott őrzött ősnymtatványokkal és könyvritkaságokkal, majd délután városnézésen vettek részt.

A következő találkozó már Győrben lesz, kétségkívül hasonlóan biztató hangulatban és lelkesedéssel. A négy százötven éves líceumban pedig remélhetőleg újra virágzásnak indul a hajdan oly nemes magyar társaság, hiszen kultúrára ezen belül irodalomra manapság is szükség van. Sőt talán nagyobb szükség van rá, mint valaha...

■ KISS DÁVID

Gloria Victis

Jótekonysági koncert a Deák téren

Jótekonysági zenei és irodalmi estet rendeztek a Deák téri evangélikus templomban múlt szombaton az anyagi gondokkal küszködő csömöri Gloria Victis Közhasznú Alapítvány javára. A szervezet tavaly októberben – elsőként a világon – emlékművet állított a kommunizmus százmilliónyi áldozatának tiszteletére. A lélekemelő esten dr. Fabiny Tamás püspök szolgált igehirdetéssel. A műsorban közreműködött Pitti Katalin operaénekes, Sirákné Kemény Kinga énekművész (képünkön), dr. Sirák Péter orgonaművész, Döbrentei Kornél költő, Dózsa László színművész és Varga Kornél István versmondó kisdíák.

■ MÁTYÁS SÁNDOR

A kommunizmus áldozatainak csömöri emlékműve

KAMASZKÖNYVAJÁNLÓ

Boldog karácsonyt, Rózmari!

Az az én – egyik – anyai gondom, hogy mit lehet a kezébe adni egy kamaszlánynak, ha az idejét kell eltűnti valahogy. A számítógép, a cédlélejtő és a tévé persze mind kínálja magát, kicsit túlságosan is. Ha azonban ránk szakad egy iskolai szünet a tengernyi eltöltendő idejével, akkor azért többre vágyom.

Vigyázat, most nem arra a típusú gyerekekre gondolok, akit az Úristen is könyvtárosnak teremtett, és akit úgy kell elrángatni a betűtől! Hanem arra az alapvetően jó szándékú és szórakoztató típusra, aki egyfolytában beszél, akinek egyszerre van öt legjobb barátja, aki boldogan bosszantja a kistestvéreit, majd máris elmélyedten játszik velük, és aki nyüglődik a nappaliban, hogy mihez is kezdjen. Mivel ez a típus hirtelen ideges lesz egy könyvtár gyerekrészlegének tömött polcai láttán, rászoktam az anyai könyvtárázsra: egyenként szállítom haza a neki való könyveket.

A módszerem a következő: egy – engem – jól lefárasztó, kiadós szünidei nap végén hirtelen akcióba lépek. Estére már megvalósítottuk lányom aznap kreatív ötleteit, a maximális filmnéző-idejét is kiaknáztuk, és az egyházi mobilom is lemerült, mert a barátnőim lányai is ráérték beszélgetni. Mivel még mindig maradt néhány óra a nappalból, nem válaszolok több kérdésére, elrakom a mobiltöltőt, a kistestvéreket pedig gyorsan belapátolom a kádba. Ekkor nyújtom át a könyvet: valamelyik legújabb puha fedelűjét. Harsány színű, jó nagy betűs, és általában valami hosszú sorozat sokadik része.

Jobb híján megszerettem ezeket az idegenből fordított könyveket. Külföldi szerzőik – általában nők – a mai kamaszok világában keresik meg az emberi kapcsolatok járható útjait, a szeretetet, a tartós értékeket. Még jobban szeretném azonban, ha Louise, Catherine vagy Grete nevű szereplők helyett Katákról, Orsikról és Annákról szólnának, mai magyar bérházakról vagy osztályfőnöki órákról. De esetleg ennél is jobban szeretném, ha esetleg egy kis gyülekezeti élet, sőt Krisztus világa is belekeveredne val-

ahogy a történeteikbe. Nem feltétlenül missziós céllal, hanem azért, hogy lányom saját kis élete – Árpi bácsi konfiorái, a Fű őr cserkészklubjai, a családi istentiszteletek gyerekszívaja – is visszaköszönjön valahol bennük.

Ezért örültem annyira Széchy Rita legújabb kamaszkönyvének, a hatodikos Hegyi Csenge karácsonytól karácsonyig tartó naplójának. Kívül vidáman kockás, belül viccesen irkafirkás. A tartalma pedig olvasmányos, modern, komoly is, meg nem is, magamra is ismerem benne, meg el is hessegetem a tükröt. Apa szigorú és lelkiismeretes, anya simítgat és simogat; Csenge ikertestvére biztosan jobban tetszik az Úristennek, mert ő olyan jó gyerek; Csenge pedig az egyetlen az osztályban, akinek még nincs mobiltelefonja.

A könyvet olvasva végül még az is kiderült, hogy mindenkinek jobb volt nyáron a cigány gyerekeket mosakodni és imádkozni tanítani Erdélyben, mint a nagy-nénivel a gleccsereken gyönyörködni Svájcban. Kell ennél több? Jó olvasást!

■ ITT ZS SZILVIA

Széchy Rita: *Boldog karácsonyt, Rózmari!* Parakletos Könyvesház, Kiskunfélegyháza, 2006. Ármegjelölés nélkül.

Festett ige – óriási kendőkön

► A böjti kendők a középkorban voltak használatban. Főleg azokon a vidékeken terjedtek el, ahol fejlett volt a szövőipar. Böjti időszakban ezzel takarták el az oltárfelépítményt és -festményt azért, hogy a hívek minél teljesebben a kendőn megjelenő bibliai motívumokra és a kendő mögött prédikáló papok mondanivalójára figyelhessenek.

Tekintve, hogy a böjti kendők három-öt száz éve voltak használatban, és a legtöbb esetben a történelem viharában elvesztek, megsemmisültek, egész Európában csak néhány maradt itt-ott mutatónak. Egészen kevés van olyan állapotban, hogy kiállításon tárják az érdeklődők elé, az pedig valósággal párját ritkítja, hogy egy településen több is megtekinthető. A lengyel-cseh-német határon fekvő szászországi Zittauban azonban két böjti kendőt is láthat az arra járó turista.

Az úgynevezett zittai nagy böjti kendőt 1472-ben adományozta egy helyi üzletember városa főtemploma, a Szent János-templom számára; közel kétszáz esztendőn át használták. A kendő túlélte a reformációt is – annak ellenére, hogy ez a vidék ma is inkább protestáns (evangélikus), és reformátorunk, Luther Márton a böjti kendőket pápai szemfényvesztésnek tartva száműzni akarta őket a templomokból.

A kendő 1672-től a János-templom egyik zugában feküdt; mindenki úgy gondolta, hogy az 1757-ben pusztító tűzvisszel elégett. Azonban 1840-ben egy könyvtáros véletlenül rátalált egy könyvespolc mögött. Ez akkoriban a szász királyi birodalom művelt köreiből szenzáció volt. A korabeli király, Johann kérésére néhány évtizeden át Drezdában volt látható. 1876-ban nem ismert körülmények miatt visszavitték Zittauba.

Az újabb megpróbáltatás 1945-ben várt a kendőre. A háború utolsó hónapjaiban a zittai múzeum dolgozói elvitték egy bombabiztos helyre a közeli Oybin-hegyen. Ott azonban szovjet katonák találták meg, szétszaggatták, és a szövetrészeket gözlezáróként használták ideiglenes szaunájukhoz. Ez természetesen komolyan károsította a több évszázados textíliát. A katonák végül ott hagyták az erdőben a kendőt; egy idős ember talált rá, és juttatta vissza Zittauba.

Sokáig remény sem volt a restaurálásra, mígnem bő egy évtizeddel ezelőtt egy svájci alapítvány vezető restaurátora, dr. Mechthild Flury-Lemberg asszony hírt szerzett a kendőről, megtekintette, és vállalta, hogy mint kultúrtörténeti kincset inglyen restaurálja a kendőt. Ugyanezt vállalta a zittai kis böjti kendővel kapcsolatban is. A gigantikus munka végeztével

a nagy kendő öt éven át járta Európa országainak kiállítótermeit, míg végül 1999-ben elhelyezték az 1410 körül épített zittai Szent Kereszt-templomban kialakított óriási vitrinben. A textília ugyanis hatalmas méretű, kilencszer hét méteres. A kilencven festett képen az Ó- és Újszövetség főbb eseményeit mutatja be (ne feledjük, amikor készült, még csak nagyon kevesen tudtak olvasni) a teremtéstörténetről az utolsó ítéletig. A hatvanhétszer hatvanhét centiméteres képek alá egyetlen mondatos magyarózó szöveget írtak alnémet nyelven.

A kis böjti kendő más helyszínen, a kultúrtörténeti múzeum külön erre a célra kialakított helyiségében tekinthető meg Zittauban. Ez 1573-ban keletkezett; az egyetlen ismert böjti kendő, amelyet egy lutheránus templom megrendelésére

Hasonlít egy oltárfestményhez. A központi jelenet Krisztus megfeszítését ábrázolja. Mária, János és a kereszt alatt térdeplő Mária Magdaléna siránkozva tekint föl a haldoklóra. Egy Krisztust körülbevegő angyal kehellyel fogja fel az oldalsó sarokból folyó szent vért. A fenyegetően sötét eget áttöri Isten tündöklő látomása. A bal alsó sarokban koponya és lábszárcsont szimbolizálja Ádámot, akivel a bűn világra jött. A kereszt mögött jobbra egy fatönből sarjadó új ág ígér reményt.

Az eseményt mintegy harminc szimbólum foglalja keretbe (például Veronika kendője, vízfordó edény és mosdótál Poncius Pilátus kézmosásához, lámpás, kereszt, létra, szögek, harapófogó, Júdás feje a hurokban, erszény harminc ezüstpénzzel, lándzsa, izsópag ecetes szil-

A Zittauban látható kis böjti kendő egy nagyobb oltárfestményhez hasonlít

készítettek Luther ilyen irányú tiltásai ellenére. Kilencvenkilenc éven át használták. Mindössze a másikkal összevetve „kicsi” – tizenöt négyzetméteres. Ez is valóságos textilkincs, egybeszöttek, és temperával festette ismeretlen alkotó. Mintája Lambert Lombard lüttichi mester kompozíciója lehetett, egyben a reneszánsz nagy festőművészeinek együttes hatása ismerhető fel rajta.

vaccsal, töviskorona, köntös, tűzoszlop, vesszők, fegyverek, pokolszimbólumok...). A fenti és lenti latin írásos táblákon egy-egy újszövetségi íge olvasható: „Ime, az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét!” (Jn 1,29) és „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

■ SZEGYŐ KATALIN

► A kikapcsolódás az év minden szakában jólesik a testnek és a léleknek egyaránt. Legtöbben természetesen a nyári hónapok közeledtével jutnak el a szokásos „Hol töltjük a szabadságot?” kérdésig, de számosan vannak olyanok is, akiknek a számára nem a nyár az üdülésre alkalmas évszak. A gyerekek és fiatalok számára viszont a vakáció egyértelműen a táborok – sokuknak az egyházi táborok, konferenciák – ideje. És mivel a szervezést – bármilyen programról és bármelyik évszakra legyen is szó – nem tanácsos az utolsó pillanatra hagyni, az alábbiakban röviden bemutatunk olvasóinknak néhány evangélikus üdülő-, missziói és konferencia-központot, illetve a KIE ifjúsági szabadidő-központját, ezzel is igyekezzünk megkönnyíteni a választást.

Evangelikus Konferencia- és Missziói Otthon, Balatonszárszó

Az intézmény jelmondatául választott igazságszavak: – „Jó nekünk itt lennünk” (Mt 17,4) – egyfajta célkitűzés. Az otthon személyzete küldetésének tekinti, hogy az oda látogatók valamennyien elmondhassák: „Jó itt lenni, jó volt itt lenni.” Cél, hogy a vendégek pihenésük, elcsendesedésük ideje alatt az Úristennel találkozhassanak, majd kipihenten, hitben megerősödve indulhassanak útra, folytathassák szolgálataikat.

Az egykori protestáns árvaház nyaralója 1950-ben került a Magyarországi Evangélikus Egyház tulajdonába, és – közvetlenül a Balaton partján, komfort nélküli szobákban – fél évszázadon át szolgált a lelkeszcsaládok és az evangélikus hívek kikapcsolódását.

A megújult intézmény 2004 májusában nyitotta meg ismét kapuit a pihenni vágyók, valamint a missziói alkalmakra, konferenciákra érkezők előtt. A nyolcvan fő befogadására alkalmas házban hat kétágyas, nyolc háromágyas, nyolc négyágyas és két hatágyas szoba található. Mindegyikhez zuhanyzó, mosdó és vécé, valamint hűtőszekrény tartozik. Külön gondoltak a kisgyermekes családokra is, őket bababarátság környezet fogadja (babaágy, fürdetőkád, pelenkázó, etetőszék). A parkolás a zárt udvaron lehetséges.

A missziói otthonban a nyári családok hetek alatt üdülhetnek zajlik, az év többi részében konferenciáknak ad helyet az intézmény: szeretettel várják a

ifa; 14 év alatti gyermekeknek: 3500 Ft/fő/nap. A részvételi díjat – amely a háromszori étkezés és a szállás költségeit tartalmazza – minden eltöltött vendég-éjszaka után felszámolják.

Csoportok, konferenciák résztvevői által fizetendő díjak

Legalább 30 fős csoport, két teljes nap esetén 3200 Ft/fő/nap + 150 Ft ifa
 – 29–25 fő: 3600 Ft/fő/nap
 – 24–20 fő: 4000 Ft/fő/nap
 – 19–15 fő: 4500 Ft/fő/nap
 – 15 fő alatt: 5000 Ft/fő/nap

Az árak teljes ellátást és szállást tartalmaznak, de nem foglalják magukba az idegenforgalmi adó összegét. Gyermekek (14 éves korig) részvételi díja 30 fős csoport, két eltöltött teljes nap esetén 2200 Ft/fő/nap.

A díjakkal kapcsolatos egyéb tudnivalók

Hároméves kor alatt ingyenes a részvétel. A részvételi díjat az érkezést követő napon a helyszínen kell befizetni. Konferenciák esetén a számla átutalással is rendezhető. Az egyházi szemelyek kategóriájába tartozó családok indokolt esetben két gyermek után öt, három után tíz, négy után húsz százalékos kedvezményben részesülhetnek. A részvételi díjak étkezés szerinti megbontására nincs lehetőség.

gyülekezeti, iskolai csoportokat, továbbá az egyházi munkaágak, egyházunk szerzetintézményei összejöveteleink, valamint a különböző missziói alkalmaknak a résztvevőit. Az intézmény nagy konferenciaterme hatvan–nyolcvan személy befogadására alkalmas, a 2006-ban átadott új szárnyban helyet kapott kisebb teremben pedig harmincan férnek el. A modern hang- és vetítéstechnikai eszközökkel felszerelt termek előadások, kóruspróbák, hangfelvételek, beszélgetések, lelkipályakörök céljára is kiválóan alkalmasak.

Árak

Nyári családok hetek – júliusban és augusztus első három hetében

Lelkészek, egyházi alkalmazottak és családtagjaik által fizetendő díjak:

Felnőtteknek: 3200 Ft/fő/nap + 300 Ft idegenforgalmi adó (ifa); 14 év alatti gyermekeknek: 1600 Ft/fő/nap. Egyházi alkalmazottnak számít az egyházi intézményeknél munkaviszonyban álló személy, a gyülekezeti fizetett alkalmazott, valamint egyházi pénztáros, gondnok, hitoktató, kántor és felügyelő.

Egyéb egyházi személyek és családtagjaik által fizetendő díjak:

Felnőtteknek: 7000 Ft/fő/nap + 300 Ft

Megközelítés

Balatonszárszó a Balaton déli partján található, Siófoktól húsz kilométerre. Autóval Budapestről az M7-es autópályán, majd a 7-es úton továbbhaladva érhető el. Budapesten a Déli pályaudvarról indulnak közvetlen vonatok Balatonszárszóra.

Evangelikus Konferencia- és Missziói Otthon Balatonszárszó

Elérhetőség

Evangelikus Konferencia- és Missziói Otthon, Balatonszárszó

Cím: 8624 Balatonszárszó, Jókai u. 41.

Telefon: 84/563-950

Fax: 84/563-951

Mobil: 20/8243-143

Internet: <http://balatonszarso.lutheran.hu>

E-mail: balatonszarso@lutheran.hu

Intézményvezető: Végh Szabolcs

Evangelikus konfe

Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központ, Révfülöp

Az intézmény 1999 áprilisában nyitotta meg kapuit. Funkciója többtérű: tartanak itt tanácskozásokat a különböző egyházi szolgálati munkáágakban tevékenykedők számára, illetve rendeznek konferenciákat

ven fő részére négyágyas, turistaosztályú szobákban tudnak szállást adni; kisgyermek részére kérésre kiságyat biztosítanak. A vendégek autói az intézmény területén lévő zárt részen parkolhatnak.

FOTO: HERENYI ISTVÁN

egy-egy korcsoportoknak. A modern oktatási eszközökkel felszerelt, interneteléréssel ellátott, légkondicionált konferenciaterem nyolcvan–száz főt tud befogadni.

Nyitva áll a központ az egyházunkhoz nem tartozók előtt is: természetesen szívesen látják más történelmi egyházak tagjait, továbbá helyet adnak cégek és más intézmények rendezvényeinek is. A szállóvendégek részére kérésre internetelérést biztosítanak.

A turnusváltás napja a szombat, ilyenkor a szobákat 16 órától lehet elfoglalni, a távozás napján pedig 11 óráig kell elhagyni, de – egyéni kérésre – ezek az időpontok módosíthatók. Az érkezés napján a kezdő étkezés a vacsora (18 óra-19 óra), a távozás napján pedig a záró étkezés az ebéd (12 óra).

Az intézményben éjjel-nappal recepció működik. Három egyágyas, tizenegy kétágyas, négy családi fürdőszobás – szállodai szintű – szobájukon túl negy-

ven fő részére négyágyas, turistaosztályú szobákban tudnak szállást adni; kisgyermek részére kérésre kiságyat biztosítanak. A vendégek autói az intézmény területén lévő zárt részen parkolhatnak.

Az oktatási központ „különlegessége” az áhítatok, istentiszteletek megtartására szolgáló kápolna, a hitéleti alkalmak, elcsendesedések méltó helyszíne. Igény esetén rendelkezésre áll a szomszédban található evangélikus templom is.

Az épület mögötti bekerített, bitumenes sportpályák kézilabda-, röplabda-, kispályás labdarúgó- és kosárlabda-mérkőzések megrendezésére alkalmasak.

Árak

Tudatos stratégiájuk szerint árai alacsonyabbak, mint más, hasonló kategóriájú intézményeké. Minden vendégük számára gyermekkedvezményt biztosítanak: hároméves kor alatt minden ellátás ingyenes. Hároméves kortól tízéves korig ötven százalék a kedvezmény.

Evangelikus vendégek által fizetendő díjak: egyéni vendégek számára a szállodai szobaár egész napi teljes ellátással (reg-

geli, ebéd, vacsora, szállás) 3800 Ft/fő/nap. (Ennek a díjnak az igénybevételéhez egyházi, gyülekezeti munkaviszony igazolása vagy lelkeszi ajánlólevél szükséges!)

Nem evangélikusok által fizetendő díjak: az egész napi teljes ellátás (reggeli, ebéd, vacsora, szállás) díja 5300 Ft/fő/nap.

Csoportos díjak

A csoportok számára létszámtól függően csoportkedvezményt biztosítanak.

- 10–20 fő: 3500 Ft/fő/nap
- 20–50 fő: 3200 Ft/fő/nap
- 50–70 fő: 2900 Ft/fő/nap
- 70–90 fő: 2800 Ft/fő/nap
- 90 fő fölött: 2500 Ft/fő/nap

Külföldiek által fizetendő díjak

Az egész napi teljes ellátás felnőtteknek 27 euró, gyermekeknek (tíz év alatt) 15 euró.

Terembéleti díjak

Teljes szolgáltatás (légkondicionálás, teljes audiovizuális technika): 16 000 Ft/nap.

Részleges szolgáltatás (légkondicionálás, vizuális technika): 10 000 Ft/nap.

Ülésterem használata: 2500 Ft/óra.

Megközelítés

A központ a 71-es balatoni főút mellett található, a mólóval szemközti oldalon; vasúton a Budapest–Tapolca vonalon érhető el, a Révfülöpi állomáson a gyorsvonatok is megállnak. Az intézmény az állomástól két percre van.

Elérhetőség

Ordass Lajos Evangelikus Oktatási Központ

Cím: 8253 Révfülöp, Füredi út 1.

Telefon: 87/464-107

Fax: 87/563-163

Mobil: 20/824-4997

Internet: <http://www.konferenciahotel.hu>

E-mail: revfulop@lutheran.hu

Igazgató: Némethné Nyögéri Julianna

Evangelikus üdülő, szeretetotthon és konferenciaterület, Gyenesdiás

Gyenesdiás Keszthely és Hévíz szomszédságában található nagyközség. A településen épült evangélikus üdülő, szeretetotthon és konferenciaterület a Genezáreti-tó partján fekvő városról, Kapernaumról kapta a nevét. A házat – nyaralónak szánva – a tizenkilencedik század végén építette dr. Bita Dezső győri benécs egyetemi tanár; 1907-ben a Balatonra saját lejáratot és fürdőt létesített.

A ház többször gazdát cserélt, végül 1933-ban a Soproni Evangelikus Teológus Otthon felújítására szánt pénzből az evangélikus egyház vásárolta meg abból a célból, hogy lelkeszülőként működ-

jön és a lelkeszülőket szolgálja. A telken áll a Magyarországi Evangelikus Egyház Kapernaum Szeretetintézménye, valamint egy táborozók befogadására alkalmas épület. Az időotthon lakóinak száma az elmúlt öt esztendőben tizenhá-

FOTO: TENECZ KÁROLY

romról negyvenegyre nőtt; kényelmük biztosítása érdekében az utóbbi években komoly korszerűsítéseket hajtottak végre. A konferencia-központot az idők folyamán többször bővítették, legutóbb a múlt század nyolcvanas éveiben, ezért mára komoly felújításra szorul.

Az intézmény május végétől szeptemberig áll mindazok rendelkezésére, akik itt, a magyar tenger déli partján szeretnének táborokat tartani. A kétemeletes épületben összesen ötven fő számára tudnak szállást biztosítani. Az alsó szinten két-, illetve háromágyas szobák találhatóak, több szobának van egy-egy közös mosdója. A felső szinten a toalett és a zuhanyzó a folyosón van.

Az országos egyház anyagi támogatásának köszönhetően az evangélikus vendégek a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is jóval az önköltségi ár alatt

szállhatnak meg itt, az összeg magában foglalja a napi háromszori étkezést is. Míg a reggelit és a vacsorát az intézmény készíti elő, addig a meleg ebédet egy étkeztetéssel foglalkozó cég szállítja.

Megközelítés

Gépjárművel az M7-es autópályán, majd a 7-es úton közelíthető meg a Balaton-szentgyörgy-Keszthely–Gyenesdiás útvonalon. A fővárosból a Keleti, valamint a Déli pályaudvarról indulnak vonatok Gyenesdiás felé, átszállással.

Elérhetőség

8315 Gyenesdiás, Béke u. 43.

Mobil: 20/2002-665

E-mail: postmaster@kapernaum.t-online.hu

Intézményvezető: Tencz Károly

Konferencia- és missziói központok

Összeállította: GAZDAG ZSUZSANNA

Béthel Evangélikus Missziói Otthon, Piliscsaba

A település a fővárostól huszonhat kilométerre fekszik; a helységet körülvevő szép fekvésű, erdős hegyvidéket már a római korban is lakták, és Boldog Ligetnek nevezték. A környék lehetőséget nyújt kirándulások szervezésére is.

A Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesületet Pauer Irma főnök asszony 1924. október 1-jén alapította meg Piliscsabán. Több telket vásároltak, így alakult ki az a terület, amely ma alapvetően két részből, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonból és a Silő Társas La-

spontán módon missziói otthonná alakult, és az idők folyamán az országos egyház támogatásával egyre szépségült és bővült. 1991-ben még csupán ötven főt tudtak befogadni, 1994-ben – amikor az intézmény bajor segítséggel új épülettel bővíthetett – hetvenet. A későbbi folyamatos felújítások után ma már száz fő befogadására van lehetőség fürdőszobás szobákban.

Az intézmény kizárólag missziói célú hitéleti tevékenységnek ad helyet: konferenciákat rendeznek itt családok, fia-

Enzenhart gyülekezetének templomaként szolgált, először – eredeti helyén – 1962 adventjének első vasárnapján szentelték fel. Majd miután idővel kicsinek bizonyult, „adományként” a Béthelbe került. A templom berendezéséhez és a harang elkészítéséhez svájci evangélikusok nyújtottak anyagi segítséget. Az oltárt erdélyi fadaragó készítette el Pintér Tibor tervei alapján, aki az otthonban történt későbbi építkezések és felújítások tervezője is.

Második és harmadik alkalommal már magyar földön szentelték föl a templomot: felállítását követően 1992-ben, valamint a felújítás és az átépítés után, 2001. június 2-án; mindkét alkalommal D. Szabik Imre püspök végezte a szentelés szolgálatát.

A közös alkalmakat a Béthelben rendezett konferenciák résztvevői e falak között tartják. A templomot a 2005. május 10. óta önálló Piliscsabai Evangélikus Egyházközség is használja istentiszteleti alkalmakra.

Árak

A szállás és az ellátás hároméves korig ingyenes. Evangélikusok számára a konferenciákon való részvétel díja tízéves korig 1100 Ft/fő/nap, tízéves kortól 2200 Ft/fő/nap. Nem evangélikusok számára a fizetendő összeg 3300 Ft/fő/nap.

Megközelítés

Budapestről a 10-es számú főúton vagy vonattal a Budapest–Észtergom vonalon, Piliscsaba megállóig.

Elérhetőség

Béthel Evangélikus Missziói Otthon
2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.
Postacím: Pf. 54
Telefon: 26/375-218
Mobil: 20/919-4573
E-mail: postmaster@betel.t-online.hu
Otthonvezető: Varga Gábor

FOTO: KOVÁTS LÁSZLO

kóotthon és Önálló Élet Központból áll. A diakonisszaegyesületet 1951-ben feloszlatták, ingatlanjai szerencsére – egy átmeneti időszak után – visszakerülhettek egyházunk tulajdonába. A Béthelben fogyatékkal élő gyermekeket neveltek, a Silőben pedig idős diakonisszákat gondoztak, egészen a nyolcvanas évek közepéig, ekkor mind a Béthel, mind a Silő üresen maradt. Változás a kilencvenes évek elején következett be, amikor a Béthel – a néhai Bolla Árpád lelkész kezdeményezésére –

talok, gyerekek és különböző közösségek részére, illetve a hitélettel összefüggő szakirányú képzéseket tartanak például keresztény orvosok, diakóniában tevékenykedők, családsegítők vagy lelkesek részére, sok esetben nemzetközi szervezéssel.

A vendégek számára teljes ellátást, azaz napi háromszori étkezést biztosítanak. A gépkocsival érkezők az intézmény területén parkolhatnak.

A missziói otthon fatemploma eredetileg a baden-württembergi Nürtingen-

Telekgerendási Evangélikus Konferencia-központ

Telekgerendás Békéscsabától nyugatra terül el, területén – önálló településsé alakulása előtt – tanyák álltak. A térség hivatalos neve „Csorvás út tanyaközpont” volt, 1951 végéig Békéscsaba-hoz tartozott; az önálló községi címet 1952. január 1-jén nyerte el. Az egyházi közigazgatást tekintve a békéscsabai egyházközséghez tartozik szórványként.

A falu vallási élete szempontjából fontos dátum 1991. július 14-e, amikor szabadtéri ünnepi istentisztelet keretében elhelyezték a mindaddig templom nélküli település evangélikus templomának alapkövét. Az épületet 1992. szeptember 20-án szentelte fel D. dr. Harmati Béla püspök.

Az ugyancsak a kilencvenes évek eleje óta létező Telekgerendási Evangélikus Konferencia-központ úgy jöhetett létre, hogy egyházunk megvásárolta az egykori helyi állami gazdaság iroda- és kultúrházát. Az intézményt eleve azzal a szándékkal hozták létre – mivel a szokásosnál alacsonyabb komfortfokozatú –, hogy gyülekezeti és ifjúsági alkalmak résztvevőinek szálláshelyéül szolgáljon. A rendezvényeket tavasztól ősziig lehet nyugodt szívvel itt tartani, mindaddig, amíg elég meleg az idő, mivel fűtéssel nincs ellátva az épület.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ne törekednének a fejlesztésre. Az épületet ugyan teljes egészében még nem sikerült átalakítani, de egyik szárnya már megújult. A konyha, illetve a kiszolgálóhelyiségek korszerűsítése azonban még várat magára. Már modernizálták a pihenőhelyiségeket is: a két

nagy és az egy kisebb hálóterem emeleti ágynyalvan hatvan gyermek térhet nyugovóra, a táborvezetők részére pedig néhány kisebb különálló szoba áll rendelkezésre.

A vizesblokkokat úgy tervezték, hogy megfeleljenek a legkorszerűbb uniós előírásoknak. A női, illetve férfitömbökben egyszerre összesen nyolcvan fő tartálkodhat. Külön vécé, mosdó, zuhanyo-

fizetendő díj a rezsi költséget foglalja magába, az ezen felüli összeg külön elbírálás alapján, megegyezés szerint fizetendő.

Megközelítés

Békéscsabáról gépkocsival a 47-es úton, illetve vonattal és autóbusszal egyaránt elérhető.

FOTO: KONDOR PÉTER

zárzó áll a kerek székes vendégek rendelkezésére. Ugyancsak az ő kényelmüket szolgálja a főbejáratnál, valamint az udvar felől egyaránt elhelyezett rámpa.

A hideg ételeket helyben lehet fogyasztani, meleg ételekkel a közeli csárda várja a vendégeket. A vendégek által

Információ

Kelet-Békési Egyházmegye Esperesi Hivatala
Kapcsolattartó: Kondor Péter esperes
Telefon: 66/322-162
Mobil: 20/824-2959
E-mail: kondor@begart.hu

Sóvár – A Magyarországi Keresztény Ifjúsági Egyesület (MKIE) Gyermekek- és Ifjúsági, Oktatási és Szabadidős Központja, Balatonyörök

A Sóvár a Balaton-parttól mindössze száz méterre található. Az MKIE negyven férőhelyes ifjúsági konferencia-központjába elsősorban csoportok jelentkezését várják – egész évben.

Nyolc, kézművel ellátott szobában tudják elhelyezni a vendégeket, főként

Étkezés

Három étkezést biztosítanak meleg ebéddel és vacsorával, általában az alábbi időpontokban (ezektől előzetes egyeztetés után el lehet térni): reggeli 8.30-kor, ebéd 12.30-kor, vacsora 18.30-

FOTO: ZALÁN ANDRÁS

emeletes ágyakon. A női és férfi vizesblokkok a folyosóról nyílnak. A közelben aszfaltos kivilágított kosárpálya, nem messze tőle focipálya található. A strand ötven méterre van. A szomszéd szállodában igénybe vehető a fedett uszoda és a szauna. Nyári időszakban a községben minigolf- és golfpálya is üzemel.

kor. Ha valaki vegetáriánus vagy lisztérzékeny, kérjük, hogy ezt érkezés előtt három nappal jelezze az intézménynek.

Megközelítés

Gépkocsival: a déli parton, az M7-es autópályán, majd a 7-es úton Balatonkeresztúrig kell utazni, ott Keszthely irányába kell fordulni és továbbmenni a 71-es úton Balatonfüred felé; végül a 96. kilométer után jobbra kell a községbe lekanyarodni. Sopron irányából, illetve Balatonfüred felől is megközelíthető: a 84-es és a 71-es út Balatonedericsnél találkozik, innen Keszthely irányába haladva a 95. kilométer után balra kell lekanyarodni.

Vonattal: Balatonyörök mind az északi, mind a déli parton vonatozva kétszáz kilométerre van Budapesttől, így választható mind a talpalcai, mind a keszthelyi átszállás. Mindkét irányba közlekedik intercity is. A Sóvár százötven méterre van a megállótól, a felüljáró irányában haladva.

Miért pont Sóvár?

A házigazdák azt szeretnék, ha ez a ház a szabad, de felelősségteljes gondolkodás, a kreatív, játék közben történő tanulás és a tartalmas kikapcsolódás helyeként szolgálna az ide látogatók számára. Az a szándékuk, hogy legyen ez a sóvárgás háza, azoké, akik tudják, hogy miért – és azoké, akik csak sóvárognak valami megfogalmazhatatlan iránt (Róm 8,19). Aki idejön, az váljon sóvái (Mt 5,13) Ha pedig valaki „megízetlenül”, itt van lehetősége a feltöltődésre. A vendégek egy „várba” érkeznek, olyan helyre, ahol biztonság, tisztaság, őszinteség és szeretet veszi őket körül.

Az MKIE 2001-ben a Kincstári Vagyonigazgatóság pályázatán nyert egy ingatlan, ezt az elmúlt években ifjúsági konferencia-központtá alakították át. A munkát 2006-ra sikerült befejezni, a ház a tervek szerint elkészült és üzemel. A konferenciateremben teljes audiovizuális felszerelés (kivetítő számítógépes csatlakozással, műholdvevő) található, emellett társasjátékok, elektromos zongora és gitár állnak a vendégek rendelkezésére. A klubban bárpult, csocsóasztal és nagy sakk is található. A csendesszobából gyönyörű körpanoráma nyílik a Balatonra. Az udvaron lévő lengőteke és pingpongasztal a nyár elejétől használható. Ezeket kívül rendelkezésre állnak kosár-, foci- és röplabdapályák is.

Árak

Az intézmény elsősorban ifjúsági csoportokat vár, lehetőleg egynél több éjszakai tartózkodásra. Más összetételű csoportok (felnőttek, családosok) esetén egyéni árat adnak meg. Az alapár 3200 Ft/fő/éj. Ez az összeg magába foglalja a napi háromszori étkezést, de nem tartalmazza a tízenyolc éven felüliek által fizetendő napi 330 forintos idegenforgalmi adót, valamint az egyszeri 400 forintos mosatási díjat.

FOTO: MARTON TAMÁS

Busszal: indulás a Budapest-Népliget autóbussz-pályaudvarról; a „Balatonyörök bekötőt” elnevezésű megállónál kell leszállni.

Repülővel: Európa több városából rendszeres járatok közlekednek a Balatonyöröktől huszonöt kilométerre lévő sármelléki nemzetközi repülőtérre.

Elérhetőség

Sóvár – A Magyarországi Keresztény Ifjúsági Egyesület Gyermekek- és Ifjúsági, Oktatási és Szabadidős Központja
8313 Balatonyörök, Petőfi u. 1.
Fax: 83/346-007
Mobil: 20/327-2382
Internet: www.sovar.hu
E-mail: sovar@sovar.hu
Intézményvezető: Marton Tamás

myLuther Selection

SZEMEZGETÉS AZ EVANGÉLIKUS DIÁKÉLET ANYAGAIBÓL

Összeállította: NAGY BENCE

Nem véletlen, hogy az oldal címében és alcímében a selection és a szemezgetés szó olvasható; az előbbi a borkülönlegességek jelzőjeként használatos, az utóbbi pedig egyértelműen a kóstolással hozható kapcsolatba. Szőlő és bor. Különböző stációban lévő gyümölcsai a szőlőtőnek, mint ahogyan az oldalra került írások is más-más érettségi fokú hajtások az Evangelikus Élet fiataloknak szóló internetes lapjának kiadásából. Bizonyítandó, hogy a fiatal evangelikusokkal is egy tőről fakadunk...

Klasszikusok

Klasszikus zenét hallgatva és alaposan megfigyelve feltűnik, hogy a muzsika tele van sóhajokkal, és minden kis rész lezárása után egy nagyobb szabású veszi át a főszerepet. Így van ez, vagy így kellene lennie ennek életünkben is. Sóhajtozunk valami után vagy valami miatt, de ezek csak kis epizódok egy nagy műből, le kell őket zárni, hogy aztán egy új rész vegye kezdetét.

A klasszikus zenével sokan vannak úgy, hogy ismernek egy kedves kis dallamot, melyet emlékeztük megőrzött, és amely mindig újra meg újra visszatér. De amíg fel nem ismerik, vagy nem járnak utána, hogy ki a szerzője, addig akár olyan kijelentések is elmennek, hogy „egyáltalán nem kedvelem X. Y. zenéjét”. Életünk egy-egy visszatérő motívuma,

esetleg hibája nem a véletlen műve, hanem figyelmeztetés, jelzés. Minden Isten tudtával történik. „Te ismered ülésemet és felkelésemet, messziről érteid gondolatomat. Járásomra és fekvésemmre ügyelsz, minden útamot jól tudod. Mikor még nyelvem sincs a szó, immár egészen érteid azt, Uram!” (Zsolt 139,2-4; Károli-fordítás)

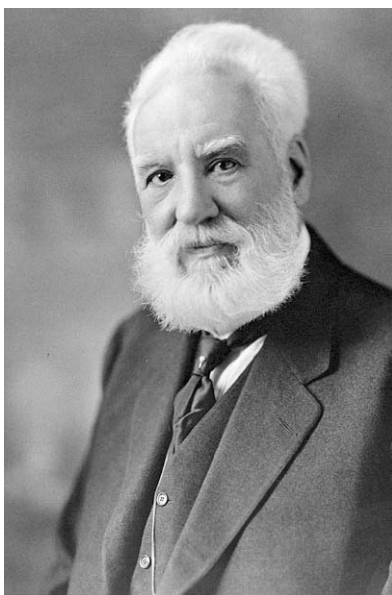
Ő vezérli életünket. Ha odafigyelünk ezekre a motívumokra, lehet, hogy – mint a klasszikus zenében – némi utánajárást követően megjelenik az a bizonyos „nahát, ez ő!” érzés. Figyeljünk Isten jelzéseire, kérdéseinkre adott válaszaira, mert „bizony ez az Isten a mi Istenünk mindörökké, ő vezet minket mindhalálig” (Zsolt 48,15; Károli-fordítás!)

■ TÓTH CSEPERKE
<http://myluther.hu/articles/83>

A Bell-féle készülék...

„A múlt század végén egy fránya amerikai, bizonyos Bell, egy készüléket talált fel.” (Emil.RuleZ!)

2007-et írunk; lassan ideje hozzá szokni, hogy az a nagyszerű „múlt század” – amely többek között a telefon csodájával is gazdagított bennünket – már kevéssel több mint hét éve kiderült, hogy a múlt előtti századként emlegessük. De persze ettől még az akkor született távközlési remekmű érdemei vitathatatlanok, mint ahogy az is, hogy az évek során mindennapi életünk elengedhetetlen tartozékává lett a telefon.

Százhatvan évvel ezelőtt, március 3-án született Alexander Graham Bell

Például én a – mára vezeték nélkülivé vált – telefont köszönhetem, hogy sosem tanultam meg előre megszervezni az életet. Már hozzászoktam, hogy mindig ott lapul a zsebemben a bűvös készülék, amelynek segítségével idő-

pontot egyeztetek, találkát mondok le, szólok, hogy késni fogok, vagy mások figyelmeztetnek, hogy késni fognak, megbeszéljük, hogy hol találkozunk, vagy hogy mit ne felejtsek otthon.

Egyszer a nővérem mobiljának telefonkönyvében lapozgatva különös bejegyzésre akadtam: ott állt *Márai Sándor* neve telefonszámmal együtt. A meglepő élethelyzet volt, de szerencsére gyorsan megkaptam a magyarázatot: amikor a nővérem nagyon elveszettnek érzi magát, és úgy gondolja, hogy senki sem érti meg, ír egy SMS-t Márai Sándornak. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a kedvenc írója képzeletbeli számára üzeneteket küldözgető tizennyolc éves lány típusjelenség volna, de jól mutatja, hogy a mi generációnk már mennyire a telefonnal együtt nőtt fel. Lehet, hogy a múlt századbéli vagy netalán a múlt előtti századbéli fiatalok még költött leveleket írogattak példaképüknek – mi SMS-t küldünk.

És hogy milyen hatással lehet Bell találmánya a hitoktatásra? Azt hiszem, sokban megkönnyítheti a vasárnapi iskolák tanítóinak életét. Hiszen mi sem egyszerűbb, mint az imádság problémáit a telefonálással magyarázni. Ma már elég csak annyit mondani, hogy este, amikor lefekvés előtt összekulcsoljuk a kezünket, az olyan, mintha felhívánk az Úr Jézust. Am ekkor már meg is szólal az örök akadékoskodó Sanyika hangja a sarokból: „Na igen, és a válasz hol marad?” De egy tapasztalt hitoktatót semmi se hozhat zavarba, és már késszen is áll a válasszal: „Tudjátok, gyerekek, ez egy ilyen trükkös telefon. Mi az egyik végén beleszólunk, és a Jóisten millió-egyféleképpen válaszol rá, csak figyelni kell!”

■ NASZÁDI KATA
<http://myluther.hu/articles/82>

Az ismeretlen Istennek

Már egy ideje a kívülálló fülével hallgatom és szemével nézem az istentiszteleteket. Valahányszor egyházi megnyilvánulásokat hallok, úgy figyelek, mintha számomra ismeretlen dologról beszélnének. Többé nem elégszem meg azzal, ha a lelkész elfogadott keresztény igazságokat ismételtet, amelyeket kiskorom óta már oly sokszor hallottam. Még akkor is kevés, ha teljes mértékben egyetértek vele.

Nem mintha magamat kívülállónak érezném. Nem arról van szó, hogy kiábrándultam az egyház tanításából. Nincs számomra fontosabb üzenet a világon, mint Krisztus istenszeretetről és ember-szeretetről szóló üzenete. Vágyom arra, hogy ezt minél tisztábban továbbadhassam, hogy megértésre találjon. De hiába érzem úgy, hogy a szívemből szólok, hogy életem – és mindnyájunk élete – alapjáról beszélek, és hogy amit megtapasztaltam és megpróbálok továbbadni, olyan magától értetődő, mint a lélegzéstétel. Hiába hallgatja a másik jóindulattal és odafigyeléssel, mégsem éli át azt, amit én.

Nem az a baj, hogy ne tudnék fogalmazni, inkább az ellenkezője. A túl jól megválasztott szavak elfedik, és nem leleplezik a lényegét. Először a jól bejáratott egyházi zsargonral kezdtem. Úgy beszéltem, ahogy egy teológus vagy lelkész barátommal beszélnek. A másik figyelt, hallgatott, majd azt mondta: neki ez semmit nem mond. Isten, bűn, megváltás, hálaadás, gondviselés – üres szavak. Az a világszemély, amelyet én határozottan elfogadtam és alapjaiban meg is őriztem, számára nemcsak idegen, de mondvcinál is. Logikámat – és a keresztény gondolkodás logikáját általában – kifacsartnak találja.

Ő feltesz néhány keresztkérdést, és számomra nem mentség, hogy nemcsak én, hanem neves teológusok sem tudnak ezekre épkezláb választ adni. A legtisztességesebb, amit tehetnek, és amit én is teszek, az, hogy azt mondom: nem tudom. Nem tudom, hogy is van ez a Szentháromság. Nem tudom, mi értelme annak, hogy fiatalon meghalnak emberek. Nem tudom, milyen a menny

és a pokol. Némelyikről van elképzelésem, de nem tudok mondani semmi biztosat. Dogmatikus álláspontokat nem vagyok hajlandó idézgetni. És végképp, végképp nem tudok kézzelfogható bizonyítékkal előállni Isten létezéséről. Pedig neki erre lenne szüksége.

Semmit nem tudok mondani, ami megnyugtató vagy meggyőzőné a másikat. Pedig nem utasítja el, amiről beszélek. Ezért beszélünk róla újra meg újra. Ám nem mondja azt: nem győztél meg, de a kedvedért rábólintok, elhiszem neked, hogy így van. Hálás vagyok neki, hogy nem alkuszik meg egy olyan igazsággal, amelyet nem tud a magáévá tenni. Mégis frusztrált vagyok, hogy nem tudom átadni ezt a csodát. Nem tudom megláttatni vele, amit én látok. Ki is borulok néha. Csapnivaló misszionárius lennék.

Kettőnk közül ő az, aki nem adja fel. Én néha már ki is térnék a számomra kínossá váló beszélgetések elől. Egyszer bevallja: irigyel engem, amiért hinni tudok Istenben. Nem zárja ki a lehetőséget, hogy egyszer ő is hinni fog. De már tudom, hogy akárhogyan variálok az eddig elhangzott szavaimat: az azok fogják őt hitre juttatni.

Most már az ő fülével, egy kívülálló fülével hallgatom az igehirdetést. Az ő szemével nézem a liturgiát. Az ő nézőpontjából tekintek az egyházi megnyilvánulásokra. És azt látom, azt hallok, hogy önmagunkhoz beszélünk. Csodálatos, mélyen igaz dolgokat mondunk (jobb esetben), amelyek számára és még

sokak számára már alapjaiban – az Istenről való gondolkodásban – idegenül és erőltetetten hangzanak. Ezért nem tudom beérni ezzel a fajta beszéddel. Úgy érzem, le kell építenem magamban ezt az önmagába fordult „szaknyelvet”, és szerényebb szavak után kell nézmem.

Pál areopagoszi beszédében ezt mondja a filozófiát és teológiát kedvelő athéni hallgatóságának: „...amikor bejártam és megtekintettem szentélyeiteket, találtam olyan oltárt is, amelyre ez volt felírva: AZ ISMERETLEN ISTENNEK. Akit tehát ti ismeretlenül tiszteltetek, én azt hirdetem nektek.” (ApCsel 17,23)

Az athéniakban nem kellett elültetni az istenség létezésének gondolatát. Többszörösen is ismerős volt számukra. Kicsit mégis hasonlítanak napjaink szekularizálódott emberére: „szeretnék megérteni, miről is van szó”. Igyekeznek elméjükkel megragadni minden elérhető információt, és ezekből kialakítani a legbőlcsebbnek tűnő világszemélyt. Racionálisan közelítenek az Isten-kérdéshez is. Pál a lét alapjáról beszél, aki olyannak teremtette az embert, hogy kutakodjon az Isten után, hátha kitapinthatják és megtalálhatják, hiszen nincs is messze egyküntől sem. Ez az Isten azonban nem hasonló semmilyen emberi elképzeléshez. Az egyetlen támpont Isten megismeréséhez önmagáról adott kijelentése a Bibliában. A Szentírás azonban nem lehet úgy olvasni, mint egy szakkönyvet. Racionális, tudományos megközelítéssel kiváló kritikai munkát lehet végezni a Biblia szövegén, de ennek eredményeként még senki nem jutott istenhitre.

Aki az ismeretlen Istent keresi, ne ezt az utat kövesse. Az Istent keresőnek nem exegézisre és kortörténetre van szüksége, hanem Isten érintésére. És ezt, bármeddig válogatom is a szavaimat, én nem adhatom meg neki, egyedül Isten. Ezért nem is baj, ha szavaim egyre tétovábbak lesznek. Lehet, hogy jobb is így. Egy biztos: hirdetem kell az ismeretlen Istent. A megértést és a megtérést megadja ő.

■ MIKLÓS-NÉ SZÉKÁCS JUDIT
<http://myluther.hu/articles/65>

Piros

Csalhatatlan jelét látom a tavasznak. Reggel kicsit nehezen ébredtem, illetve talán mégsem – felpattant a szemem, miközben egyetlen más porcikám sem mozdult meg, és tekintem a széken fekvő kardigánra esett. De még mielőtt egyáltalán a szék vagy a kardigán szavak leképeződtek volna az agyamban – nem is beszélve a szokásos reggeli „ki vagyok?, hol vagyok?, miért vagyok?” kérdésekről – egy másik gondolat furakodott előre minden mást félretaszítva: piros...

Az pedig, hogy látom a színeket, csalhatatlan jele a tavasznak. Illetve, hogy hirtelen újra látom őket – ez a különös és megmagyarázhatatlan jelenség pedig évente csak egyszer fordul elő: a tavasz első napján. Reggel hirtelen felűnt, hogy mennyi piros vesz körül: a pohár rajza, a tévé kikapcsológombja, a doboz a szekrény tetején, az ágynemű csikjai, egy vastag könyv a polcon, egy kupak, az olló nyele, az ébresztőóra, az újság gerince, egy leszakadt gomb, az egér fénye, a plakáton lévő lány ruhája, a kardigán a széken... Jobb híján ilyenkor azt mondom: itt a tavasz.

Ákár poszt-Valentin-napi sokknak is fel-

foghatnám, ha előző nap nem ültem volna egy nagy piros festménnyel szemben az Alkoholos Filcben, miközben egy fehér forró csokival próbáltam teregetni a gondolataimat. Nézem a képet, és tudtam, hogy piros. Minden részletét megfigyelhettem alaposan, a festő ecsetkezelését is görcső alá vehettem volna, mégsem töltött el az az érzés, hogy egy piros képet nézek. Nem láttam, hogy piros. Az Alkoholos Filc amúgy a Várfo Galéria érdekltségébe tartozik, és a tulajdonos saját gyűjteménye díszíti a falakat. Egy percig eljátszottunk vele, hogy melyik képet választanánk magunknak – én egy fekete-fehér kapucnis lány képét néztem ki. Nem eladó, és ha az lenne, se tudnám megfizetni. Ma már valószínűleg nem is kellene, most egészen biztosan egy piros képet vennék.

Ilyenkor veszem csak észre, hogy akármilyen enyhe volt is a tél, túl hosszúra nyúlt – túl sok volt a sötét, a szürke, a sfumato. Hamarosan kibomlanak a színek és a formák – itt a tavasz, már látom csalhatatlan jelét: ma reggel a piros már megérkezett...

■ N. B.
<http://myluther.hu/articles/72>

Istentisztelet U2-számokra

► Az anglikán hívek első ízben vehetnek részt misén a világhírű ír együttes, a U2 zenéjének kíséretében – a rendhagyó szertartásra május elején egy közép-angliai városban, Lincolnban kerül sor.

Nem maga a U2, hanem egy helyi zenekar szolgáltatja majd a zenét, és a tervek szerint olyan vallásos ihletésű számokat adnak elő az ír együttes hosszú repertoárjából, mint a *Beautiful Day* vagy a *Mysterious Ways*.

A templomban átrendezik az üléseket, hogy a gyülekezet minden tagja táncolhasson, és szabadon lengethesse a karját. „A rockzene is képes a spirituális erő átadására” – nyilatkozta *Grantam Timothy Ellis* püspök, amikor kihirdette a különleges istentisztelet tervét.

A szertartással a vallásos áhitat felkeltésén túlmenően az ENSZ ügynevezett millenniumi fejlesztési céljaira is szeretnék ráirányítani a közfigyelmet, már csak azért is, mert jól ismert tény, hogy Bono, a U2 énekese a szegénység elleni globális harc egyik legnagyobb aktivistája.

► MTI
<http://myluther.hu/articles/63>

A TE HITED, A TE OLDALAD

Evangelikus diákÉlet • www.myluther.hu

»SZERESD FELEBARÁTODAT, MINT MAGADAT.« (RÓM 13,9)

Kontraszt, avagy két borulás története

Egyik reggel felszállt a buszra egy fiatal (harmincöt-nyolcvan év körüli), alkoholtól bűzlő hajléktalan. Valami miatt folyamatosan készített érzett arra, hogy hangosan fel-felnevesse. Bűzlött, koszos volt, és volt nála egy közepes nejlonszákféle, amelynek fülei voltak, s a füleket könnyedén a vállára akaszthatta. Könnyű, puha zsákját oda-odacsapta – pláne a kanyarokban – a busz ajtajának, és nagyon tetszett neki ez a játék.

Egyszer csak a zsák szétnyílt alul, s kipotyogt a tartalma. Akadt egy segítőkész férfi, aki igyekezett felkapkodni a holmit. A busz megállt, mert piros lámpát kapott, ám éles kanyar állt előttünk. A hajléktalan férfi közben komótosan leguggolt, se nem kapaszkodott, se nem támaszkodott, hanem ráérősen pakolgotott valami nála lévő másik szatyorba, de persze abba már nem sok minden fért. Olyan szerencsétlen helyen guggolt, hogy egyértelmű volt: eldőlt, mint egy zsák, mielőtt elindul a busz. Rádadásul a csuklós busz forgó részénél kucorgott, a lépcső mellett.

Elindult a busz. A férfi hátrazuhant, fenékekkel a lépcső legalsó fokára esett, ahová olyannyira beszorult, hogy csak a kezével tudott integetni. Nem tombolt a segítőkészség az emberekben. Aki összeszedte a kihullott zsák tartalmát, nem tudott újra a kétségbeesetten kalimpáló férfi segítségére lenni, mert a keze tele volt a hajléktalan holmijaival. Végül egy másik ember ment őt kihúzni: talán nem tette volna, ha nem közeleg a megálló. Ki kellett húznia, mert ha még az ajtó is rányitják, akkor lehet, hogy mentőt kellett volna hívni.

Végül semmi baja nem történt a hajléktalannak. Szerencsére. A legnagyobb baj azonban az emberek – velem az élen – hozzáállásában keresendő. Mindenki csak nézett, mintha moziiban ülne. Olyannyira „moziztak”, hogy a legtöbben na-

gyokat nevettek. Mit nevettek! Gurultak a röhögéstől! De nem segítettek volna.

Mentegetőztek? Én nem tudtam volna kihúzni egy kilencvenkilós embert a lyukból, engem a magam negyvenhét kilójával csak magára rántott volna.

KEPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Még nagyobb röhögés tört volna ki. Ezért nem segítettem, bár ez igen sovánny mentesség... Valójában olyannak tűnt az egész jelenet, mint egy Roberto Benigni-film. Én szeretem Benigni keserű humorát, de most nagyon fásztott ez a Benigni-utánzat. Sajnáltam a hajléktalant, no és szégyeltem magam. Volt is miért – magam miatt és a nálam megtermettebb, erősebb emberek miatt is.

A minap bementem egy kiskereskedésbe, ahol fém ajándékdobozt szerettem volna venni, de első utam valahogy mégis az üvegekhez és a porcelánokhoz vezetett. Nézegettem egy ideig a giccse-

ket, bár találtam köztük szép kivitelű, viszonylag ízléses darabokat is. Egyszer csak feltűnt az egyik polcon lévő porcelánkupacnál, hogy szemmagasságban csalán áll egy porcelánfigura (sós- és borstartók, cukortartók, effélék sora-koztak egymás mellett), és ha nem igazítom meg, akkor valakinek a keze elindítja a lavinát, ledől a polc tartalma, és az illetőnek nagyon kellemetlen élményben lesz része.

Nos, sajnos én voltam az, akinek kellemetlen élményben lett része. Dőlt is a polc tartalma – egyenesen rám. Mivel két kezem van, a potyogó tárgyakat nem is próbáltam elkapni, gondolván, minek tenném, nehogy egy másik polcnyi limlomot is elindítsak a föld középpontja felé. Nem is nyúltam máshoz! Így is piff-puff, csitt-csatt, csirr-csörr lett a vége.

A hangoskodás elcsitulása után odajött az egyik eladó, részvételtjes tekintettel végignézett a holmikon meg rajtam, majd elnézően hozzám fordult. Azonban nem dorgálás és kioktatás következett, hanem közölte, hogy mennyire sajnálja, és sajnós ezt ki kell fizetnem – majd hozzátette kedvesen és vigasztalóan, hogy mindent elvihetem, ha akarom. Már ami épen maradt... Még néhány-szor elmondta, hogy mennyire sajnálja, én meg megnyugtattam, hogy az én hibám volt, mert olyasmibe okoskodtam bele, amibe nem kellett volna. Ezt hívják tanulóépízetnek.

Két dolgot kiemelnék: egyfelől jó, hogy nem hollóházi vagy zsolnai porcelánt árusító boltba mentem be, csak egy úgynevezett „100 forintos kereskedésbe”. Másfelől ha az eladó jó kedvességgel, közvetlenséggel és felém sugárzó, őszinte szeretetével nem oldja fel ezt a nehéz és kellemetlen helyzetet, akkor nekem is sokkal nehezebb és kínosabb lett volna. Hála és köszönet érte ezúttal is.

■ GERGELY JUDIT

Tisztviselők csendesnapja a dél-pesti egyházmegyében

Már a délelőtti pénztárostálkozó kezdetére is sok gyülekezetből megérkeztek lelkészükkel az egyéb gyülekezeti tisztviselők február 17-én Gyónra, akik az ebédig a Namia krónikái című filmet tekinthették meg. A házigazda gyülekezet asszonyai mintegy hatvan főt láttak vendégül a szűk órányi ebéddő alatt. Ezután – az egyházmegyei csendesnap „hivatalos” nyitányaként – a gyülekezeti teremben Krámer György espereshelyettes közönte az egybegyűlteket. A közös énekés után az áhitatot Bozorády András dunaharaszti lelkész tartotta.

Az elcsendesülést követően egyházmegyei felügyelőként e sorok írója üdvözölte a vendégeket, kiemelve azt, hogy ilyen jellegű találkozóra először kerül sor az egyházmegyében. A tisztviselők három csoportot képezve be-

szélték meg ügyes-bajos dolgaikat, cselelték ki tapasztalataikat. Az első csoportot a felügyelők és a másodfelügyelők, a másodikat a gondnokok, egyházfik és harangozók, a harmadikat pedig a pénztárosok, illetőleg a könyvelők alkották. (A lelkészek és más tisztviselők szabadon választhatnak a csoportok közül.)

Már elmúlt három óra is, amikor újra összegyűlt a közösség egy rövid fórum-beszélgetésre. Ezen határozott igényként merült fel hasonló találkozó rendszeres megrendezése. Polcz Csaba egyházmegyei másodfelügyelő pedig egy őszi presbiteri találkozó terveiről beszélt. Egyhárgú véleményként fogalmazódott meg, hogy a találkozó hasznos, az együttműködést erősítő rendezvény volt.

■ BAK PÉTER

HETI ÚTRAVALÓ

Isten abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk. (Róm 5,8)

Böjt második hetében az Útmutató reggeli és heti igéi az Úr Szolgája áldozatának az előképeit villantják fel irgalmas szeretete előjeleként. „Isten Fia szolgai formát vett fel, és emberekhez lett hasonlónak, megalázta magát, és engedelmes volt mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig.” (Fil 2,7-8; LK) Luther ebben látta Krisztus áldozatának jelentőségét: „Aki hiszi, hogy bűnét és az egész világot a mi áldott Urunk hordozza, hogy Megváltónk drága véréért azért ontotta, hogy mint egyetlen bűnbak és vezeklő megigazítson és üdvözítsen: azé a bűnök bocsánata és az örök élet.” A nagytanács tagjainak Jézus mondta el, hogy a gonosz szőlőművesek a szeretett Fiú halála árán akarták megszerezni az örökséget: „Megragadták, megölték, és kidobták a szőlőn kívülre.” Ők jól ismerték ezt a prófeciát: „Az a kő, amelyet az építők megvetettek, az lett a sarokkő; az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemünkben.” (Mk 12,8.10-11) Az előkép beteljesült; a Fiú halála árán lett Isten gyermekeinek öröksége a menny! Isten szuverén Úr; megelőző szeretete így ért célba: „Mert amikor még erőtleneke voltunk, a rendelt időben halt meg Krisztus értünk, istentelenekért.” (Róm 5,6) Jeremiás sorsa és elfogatása is előkép: „De tudjátok meg, hogy ha megölték, ártatlan vér terhel benneteket, mert valóban az Úr küldött hozzátok...” (Jer 26,15) Ekkor még nem ölték meg, mert volt pártfogója. A mi hű pártfogónk ártatlan vére megtisztít minden bűntől! Így hangzik az Úristen értékelése a szolgájáról: „Feddhetetlen és becsületes ember, félt az Istent, és kerülte a rosszat...” „Jób akkor sem vétkezett szájával, amikor beteg volt: „Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk.” (Jób 2,3.10) A bűntelen Jézus így imádkozott: „...ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.” (Lk 22,42) A hitetlen nép a pusztában Isten ellen zúgolódott. Mózes tette jelképes is volt: „Üss a sziklára! Víz fakad belőle, és ihat a nép.” (2Móz 17,6) „Az a kőszikla pedig a Krisztus volt.” (1Kor 10,4) És „ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék!” (Jn 7,37) Jézus a megdicsőülése után az élő víz folyamaként kiáradó Lélekről szólt, akit a benne hívők kapnak mind e mai napig azután, hogy megvallották bűneiket. Egyszeri esemény ez a megtéréskor, de ha később Isten gyermekei közül „vétkeznek valaki, van pártfogónk az Atyánál: az igaz Jézus Krisztus, mert ő engesztelő áldozat a mi bűneinkért!” (1Jn 2,1-2). Sokan ma sem értik Jézus e kijelentését: „... az Emberfia emberek kezébe adatik!” De aki megalázkodik előtte, és akinek a szívében megtörténik az „én” trónfosztása, annak hite által megadatik a kiváltság: „... aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött.” (Lk 9,44.48) Pál életében így vált ez valóra: „Mert én meghaltam... (...), hogy Istennek éljek. Krisztus él bennem... (...). Én nem vetem el az Isten kegyelmét...” (Gal 2,19.20.21) Mi se tegyük ezt, de kérjük őt: „Irgalmazz, Úristen, / immáron énnékem...” (ÉÉ 77,1)

■ GARAI ANDRÁS

Kedves Gyerekek!

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

► Hat hete indult, kilencrészes sorozatunkban Görbefalva lakóival ismerkedhettek meg. Minden részben találtok egy rejtvényt is. A helyes megfejtést küldjétek el szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.); a borítékra írjátok rá: GYERMEKVÁR. A megoldásokat egyben összegyűjtve is postára adhatjátok, jutalmul a végén ajándécsomagot kaptok.

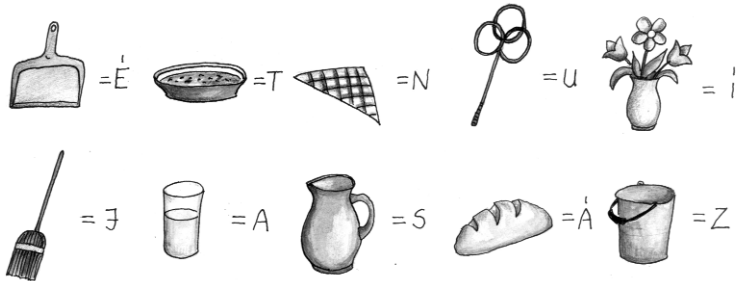
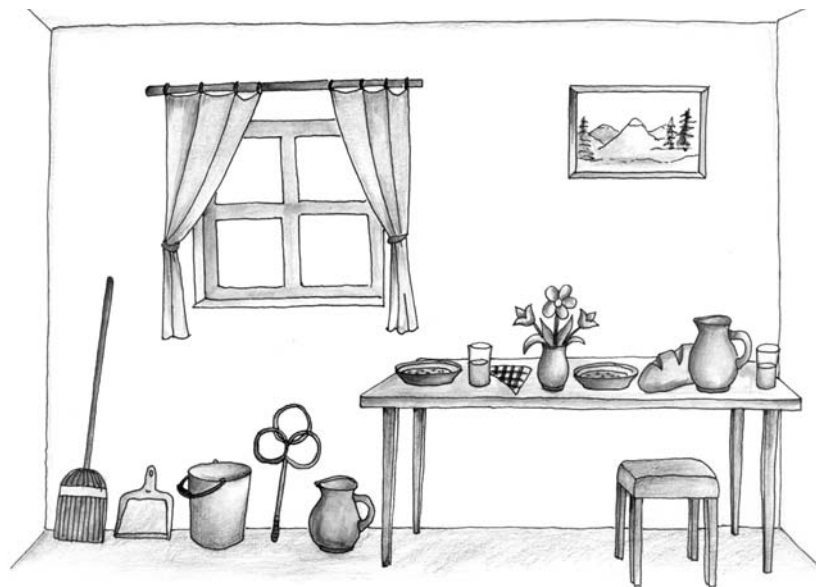
Hallottatok már Görbefalváról? Nem? Ez egy nagyon kicsiny falucska – a főterem körben összesen kilenc ház, a templom és a posta épülete áll. Amire nagyon büszkék a görbefalviak, az a szép templomuk, amelynek a harangja minden este dallammal búcsúztatja a lemenő napot. Emellett arra is büszkék az ott lakók, hogy mindegyiküknek olyan bibliai neve van, mint amilyen nevű emberek Jézussal is találkoztak, vagy valahogyan kötődtek hozzá. Az arra járó idegeneknek mindig mesélnék is róluk.

4.

Görbefalva főterén a négyes szám Márta házában látható. Szorgos, dolgozó asszony, akárcsak a bibliai Márta. Sok dolga között mindig szakít időt arra, hogy elővegye Bibliáját, és imádkozzon. Háza mindenki előtt nyitva áll, kedvességével mindenkit felvidít.

Bizony a bibliai Mártának különös története van az Újszövetségben. Két testvérrel, Máriával és Lázárral élt Betániában. Jézus többször járt náluk, nagyon szerette őket. Egy alkalommal, amikor a Mester náluk volt, Márta csak úgy sürgött-forgott a sok vendég körül. Ételt, italt készített, sültöt, terített – egyszerűen sok dolga volt. Ám észrevette, hogy Mária, a testvére ahelyett, hogy neki segíté-

ne, ott ül Jézus lába mellett, és hallgatja őt. A legszívesebben Márta is odaült volna Jézusra figyelve, hiszen mindig olyan sokat jelentett neki a Mester beszéde, de háziasszonyi kötelességadata visszatartotta. Megkérdezte Jézust:

RAJZ: JENES KATALIN

HIRDETÉS

Meghívó

„Hálót fon az est, a nagy barna pók,
Nem mozdulnak a tisztai hajók. (...)
Ma nem üzennek hívó távlatok,
Ma kikötöttünk itthon, álmódok!”
(Juhász Gyula)

A budahegyvidéki evangélikus gyülekezet (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.) szeretettel hív és vár minden érdeklődőt a március 18-án 17 órakor kezdődő Juhász Gyula irodalmi délutánra.

Az est irodalmi vezetője Dalos László hírlapíró.

Az elhangzó versek tolmácsolói: Bencéné Szabó Márta, Bender Máté, Brebovszky Eszter, Brebovszky Klára, Brebovszky Péter, Csoma Gergely, Dobó László, Halassy Adrienn, Kovács Áron, Kovács Bence, Lakatos József, Özvegy Gergő, Tóta Kinga, Tóta Judit, Vermes Zsolt.

Áhitatot tart dr. Bácskai Károly evangélikus lelkész.
Rendező: Csománé Forgács Emma irodalomtanár.

Kováts-Martiny Gábor pozsonyi ismeretterjesztő emlékezete

Interjú Bartha Lajos csillagásztörténésszel

► **Lapunk az utóbbi időben már jó néhány, a közelebbi vagy távolabbi múltban működő természettudóst, tanárt mutatott be, olyanokat, akik valamilyen módon kötődtek egyházunkhoz, és akiknek a munkássága ma kevésbé ismert, pedig érdemes az utókor figyelmére: Poprádi Ádámot, Schnitzler Jakabot, Thann Andrást, hogy csak néhány nevet említsünk. Közéjük sorolhatjuk a kétszázhuszonöt esztendeje született Kováts-Martiny Gábert is. Hogy ki volt ő, és miért tartja számon az utókor? Kérdéseinkre életrajzírója, munkásságának szakavatott kutatója, Bartha Lajos nyugalmazott könyvtárvezető, csillagásztörténész válaszolt.**

– Ki volt Kováts-Martiny Gábor? Kérem, először tekintse át röviden életének főbb állomásait, és szóljon arról is, milyen kapcsolatban volt egyházunkkal.

– Kováts-Martiny Gábor Pál 1782. március 4-én született a felvidéki Túrmezőn. Szlovák nemzetiségű és anyanyelvű volt, de a magyar föld születésének vallotta magát. Lelkes patriótája volt szűkebb hazájának: Pozsony városának és Pozsony megyének. Kortársai magyarnak tekintették – gyermekként a győri iskolás éveitől kezdve el a magyar szót –, és annak tekintették őt később is. Ebben az időszakban mindez sem Magyarországon, sem Európa más vidékein nem okozott problémát: általában egy uralkodó alattvalóinak tartották magukat az emberek. A legtermészetesebb tehát, hogy mi, mai magyarok sem tagadjuk meg; pályája

jól jellemzi a történelmi Magyarország sokszínűségét.

Apja lutheránus lelkész és szuperintendens volt Modoron. Kováts-Martiny a győri iskolás éveitől kezdve el a magyar szót –, és annak tekintették őt később is. Ebben az időszakban mindez sem Magyarországon, sem Európa más vidékein nem okozott problémát: általában egy uralkodó alattvalóinak tartották magukat az emberek. A legtermészetesebb tehát, hogy mi, mai magyarok sem tagadjuk meg; pályája

– Mi ösztönözte Önt arra, hogy Kováts-Martiny Gábor munkásságával kezdjen foglalkozni?

– Pályafutásom során minden olyan magyarról vagy Magyarországon működő külföldről igyekeztem begyűjteni a rendelkezésre álló adatokat, akik valaha csillagászzal foglalkoztak. Jellemző viszont, hogy ebből a korszakból, a 19. század elejéről szinte csak a pest-budai asztronómiai vonatkozásokról vannak információk, az ország más területeiről nemigen; esetleg csak igen töredékesek, szórványosak.

Kováts-Martiny Gáborról azonban viszonylag sok adatot lehetett találni, ami megkönnyítette a vele kapcsolatos csillagásztörténeti kutatómunkát. A másik dolog, ami a személyében érdekes volt számomra, az, hogy az ő matematikai tankönyvében igen részletes útmutatás van a földmérésre vonatkozóan. Ez azért érdekes, mert abban az időben a földmérés – például egy birtoké, telek – mindennapos megoldandó feladat volt. Viszont nem lehetett minden esetben hozzáértő mérnököt találni, pedig erre igen nagy szükség lett volna, lévén hogy Magyarország agrárszféra. Kováts-Martiny viszont pontosan leírta a tankönyvében, hogyan kell ezt szakszerűen elvégezni: tehát ha az evangélikus líceumi diákjai közül valaki faluhelyre került, ak-

kor minden további nélkül ő maga is meg tudta oldani ezt a néhány alapszükségletével viszonylag egyszerűen végrehajtható feladatot. Tankönyveiről egyébként általánosságban elmondható, hogy igen sikeresek voltak, több kiadást is megérttek, több diákgenerációt is kiszolgáltak.

Kováts-Martiny Gábor

– Úgy tudom, nem csak ezért tartja őt számon az utókor. Hogyan jellemezné természettudományi, elsősorban csillagászati munkáját?

– Ő abba a tudósvonalatba tartozott – ahova kicsit később Jedlik Ányos is –

amelynek a tagjai számára az oktatás volt az első: az, hogy továbbadják azt a rendkívül sok ismeretet, amit életük során felhalmoztak. Nagy érdeme, hogy Pozsonyban egy fizikai műszerek, tanügyi szemléltetőeszközök gyártó műhelyt hozott létre – ehhez annyira ragaszkodott, hogy munka közben, 1845. július 19-én ott hunyt el.

Csillagászati érdeklődése egyrészt arra vezethető vissza, hogy még egyetemista diákként végigjárta Németföldet, megfordult a Gotha melletti seebergi csillagvizsgálóban; itt Zách Xavér Ferenc, a híres magyar származású csillagász lehetett rá hatással. A másik fontos momentum, hogy Göttingenben Harding – az evangélikus teológusból lett kiváló csillagászfizikológus – volt a tanára: a kísérletező, műszerkészítő vénával bíró Kováts-Martiny és a gyakorlatias, csillagászati észleléseket végző, ugyancsak műszerépítő Harding jól megértette egymást. Magyarországon ő volt az első, aki amatőrként készített tükörös csillagászati távcsövet. Ezzel nyilvános távcsöves bemutatókat tartott a pozsonyi Ótemető melletti házában, nemcsak a diákok, hanem minden érdeklődő számára bemutatva a csillagos ég látnivalóit. Mindezzel jelentősen megelőzte korát, hiszen ez ekkoriban nemigen volt szokásban.

■ REZSABEK NÁNDOR

Évfordulós évkönyv

Az újraindulás tizedik évfordulója alkalmából 2006-ot jubileumi évvé nyilvánították az Orosházi Evangélikus Általános Iskolában és Gimnáziumban. Az első egyházi osztályokban 1992-ben kezdődött meg az oktatás, az intézmény hivatalos átvétele pedig 1996-ban történt. A kerek évfordulóra jelentették meg az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium jubileumi évkönyve című kötetet.

A kiadvány tartalmi szempontból igen gazdag. Az első oldalakon Ribár János esperes előszava után Jantos Jánosné igazgatónő az igei mérföldköveket említi meg, utalva arra, hogy egy évtizede minden tanévnek van igei mottója. Például 1996/97-ben 1Kor 1,10, 2005/2006-ban pedig egy zsoltárszöveg volt: „Megtartja az Úr mindazokat, akik őt szeretik...” (Zsolt 145,20)

Az évkönyv minden egyes írása egy-egy bizonyosság arra nézve, hogy miként tartott meg az iskola. Egyebek mellett betekintést enged a jubileumi év eseményeibe, közli idősebb és ifjabb öregdiákok személyes visszaemlékezéseit, to-

vább lehetőséget nyújt az olvasónak arra, hogy jól sikerült iskolai dolgozatokat olvasson, vagy megtekinthesse az iskola életét bemutató fényképes összeállítást.

■ G. Zs.

Egyházmegyei ifjúsági találkozó Balassagyarmaton

► **A Nógrádi Egyházmegye fiataljainak találkozója gyors egymásutánban immár harmadszor rendezték meg Fűke Szabolcs galgacsi lelkész, egyházmegyei ifjúsági felelős szervezésében. Ezúttal Balassagyarmatra szólott a meghívás. Az alkalom annyiban is különleges volt, hogy első ízben ökumenikus távlati nyílást a fiatalok szervezett együttlétének. Egy munkahelyi barátság révén Kispál Norbert balassagyarmati presbíter és Deák Bertold, az Ipolymenti Nagyboldogasszony Közösség egyik vezetője már régóta tervezett egy nagy közös éneklést-zenelejt, amelyre végre nagyszerű alkalom kínálkozott a február 24-én, szombaton megrendezett találkozón.**

Nógrád megye számos településéről indultak útnak a résztvevők, közülük többen már kora reggel buszra, vonatra szálltak, hogy részesei lehessenek a nagy találkozásnak. A vendéglátó gyülekezet meleg teával, friss pogácsával várta az érkezőket. A nyitóalkalmat a kivételesen erre a napra befűtött templomban rendezték meg. Fűke Szabolcs énekeket tanított a templomot szinte teljesen megtöltött mintegy százötven-kétszáz fiatalnak, és egy lelkesítő, refrénszerűen visszatérő igeverssel emlékeztette őket keresztény küldetésükre: „Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáját lerontsa.”

A „bemelegítés” után Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke tartott előadást arról, hogy miként lehet erős az egyház. Jézus megkísértésének története alapján vezette végig hallgatóit az egyház lelki értelmében vett böjti útján. Akik figyelték, a végére megérthették: akkor lehetünk igazán erősek, ha merünk gyengék lenni. A megélhetés, a siker és a hatalom kísértését elutasító Jézus az, aki látszólagos veresége ellenére – illetve épp azáltal, keresztje által – diadalmaskodik a világban dühöngő gonosz erők felett. Neki adatott minden hatalom, és milyen jó, hogy mi is az övéi lehetünk!

A mely és továbbgondolásra készítő előadást követően öt csoportot alkottak a résztvevők. A beszélgetéseket Fűke Szabolcs, Kulcsár Zsuzsanna balassagyarmati másodlelkész, Szabó András, a

Nógrádi Egyházmegye esperese, Csadó Dávid teológiai hallgató és Klenóczy Sándor építés, egyházmegyei műemlék-felügyelő vezette. Ezalatt már rotyogott a bográciban a finom bagulyás, amelyet Johannes János másodfelügyelő, a gyülekezetben tartott rendezvények immáron megszokott és családost sohasem okozó szakácsa készített. Az asszonyok süteményekkel, fánkkal kedveskedtek a fiataloknak.

Délután a csoportokban folyó munkáról történő beszámolót követően három koncertre került sor. Elsőként a Fűke Szabolcs által vezetett, Large Room

Az úti áldást követően ki-ki otthonába tért, de azzal a reménységgel, hogy továbbra is tartani fogják a kapcsolatot, és ápolják a közösséget – egymás hite által épülve és építve. A következő találkozó időpontját április 28-ra tűzték ki, akkor Bér később lesz a helyszín.

A böjt előtti utolsó szombat a balassagyarmati gyülekezet életében is immár rendszeresnek mondható farsangi rendezvényvel kapcsolódik össze. Az elmúlt évben sajnos tragédiával végződött a szép nap, amikor egy járdára felhajto

FOTO: SZABÓ ANDRÁS

névű zenekar lépett színpadra, amelynek tagjai ritmusos, dzsesszrockos hangzású dalokkal tettek bizonyosságot Jézus Krisztusról. Utánuk a szügyi fiatalokból álló M.Is.K.A zenekar következett (képnél). Csadó Dávid született frontembernek bizonyult: mind az őket eddig még kevésbé ismerő fiatalok, mind az idősebbek figyelmét lekötötte. Bizonyára többek számára jelentett kellemes meglepetést, hogy verbeli punk-rock hangzású zenével is lehet dicsőíteni az Urat. Végül az Ipolymenti Nagyboldogasszony Közösség fiataljai egy szolidabb műfajban, a középkorúak számára valódi nosztalgiait jelentő, régről ismert keresztény ifjúsági énekekkel – köztük több taizéi énekekkel – szolgáltak, és az előttük fellépőkhöz hasonlóan kedves fogadtatásban részesültek.

A lelkieken gazdag hétvégére a gyülekezetbe látogatott az a két fiatal lelkész is, akik az előző tanévben hatodévesként itt készültek hivatásukra: Pethő Attila, az Evangélikus Hittudományi Egyetem doktorandusza, valamint Pelikán András, aki a Budai Egyházmegyében szolgált.

■ BARTHA ISTVÁN

ISTENTISZTELETI REND | 2007. március 4. – Budapest

Böjt 2. vasárnapja (Reminisce). Liturgikus szín: lila.
Lekció: Ézs 5,1–7; 1Thessz 4,1–8. Alapige: Mt 15,21–28. Énekek: 81., 189.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **II., Húsvölgyi út 193., Félé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békkasza, VII., Mező u. 12.** (úrv.) de. 10. dr. Orosz Gábor Viktor; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmező, IV., Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv., családi) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Geröfi Gyuláné; du. 6. Smidélisz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv., családi, szuplikáció) Csitári Boglárka; **VIII., Üllői út 24.** de. fél II. Kertész Géza; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Kertész Géza; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. (úrv.) Udvardi Andrea; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) ifj. Hafenscher Károly; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél II. (úrv.) Udvardi Andrea; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv., szuplikáció) Győri Veronika; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpádné; de. fél 10. (úrv., családi) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv., családi) dr. Bácsai Károly; de. fél 12. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kendeh György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv., szuplikáció) Győri Veronika; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (szuplikáció) Győri Veronika; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátovszky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél II. (úrv.) Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. (úrv.) Blatniczky János; **Rákoshely, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Kósa László; **Rákospalota, XVII., Pesti út 111.** de. fél II. (úrv.) Kósa László; **Rákosszabcsa, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Rákospalota, XVII., Gőz Gy. u.** de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Martti Pitkanen; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél II. Zólyomi Mátás; **Budaörs, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi (református templom)** de. fél 9. Keczkó Pál.

■ Összeállította: BODA ZSUZSA

Misszió a virtuális térben

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

▶ **Rovatunkban egy hónappal ezelőtt egyházi közgyűtemények – hazaiak és külföldiek – internetes arculatával foglalkoztunk. Ez alkalommal azt vesszük górcső alá, hogy az egyházak missziói munkája miként jelenik meg a világhálón.**

Most is saját házuk táján kezdjük a vizsgálódást. Ellentétben a Deák téri múzeumunk honlapja láttán érzett csatlódsággal, most igazán büszkék lehetünk: az Evangelikus Missziói Központ honlapja (<http://misszió.lutheran.hu>) igazán szép és tartalmas. A közelmúltban e hasábokon is hírt adtunk róla; akkor a szerző még csak jelezte, hogy a felület és a tartalom hamarosan megújul.

Nos, a korszerűsítés megtörtént. Az oldalakon bőszes tájékoztatást kap a látogató a központ munkájáról, kiadványairól, bemutatkoznak a szolgáltatást vállaló munkatársak. Ami egyedülálló az evangélikus honlapok sorában: bőszes multimédiatárból válogathatunk, a rádiómisszió anyagai olvasható és meghallgatható formátumban is elérhetőek. Talán kukacoskodásnak tűnhet, de kénytelen vagyok megemlíteni a számomra hiányzó elemeket is. Sajnos nem található anyag a börtön- és a cigánymisszióról, de a külmisszióról sem olvashatunk. Tekintettel arra, hogy a honlap az elmúlt években sokat fejlődött, feltételezem, hamarosan eljut odáig a fejlesztés, hogy ezekről a fontos területekről is olvashatunk.

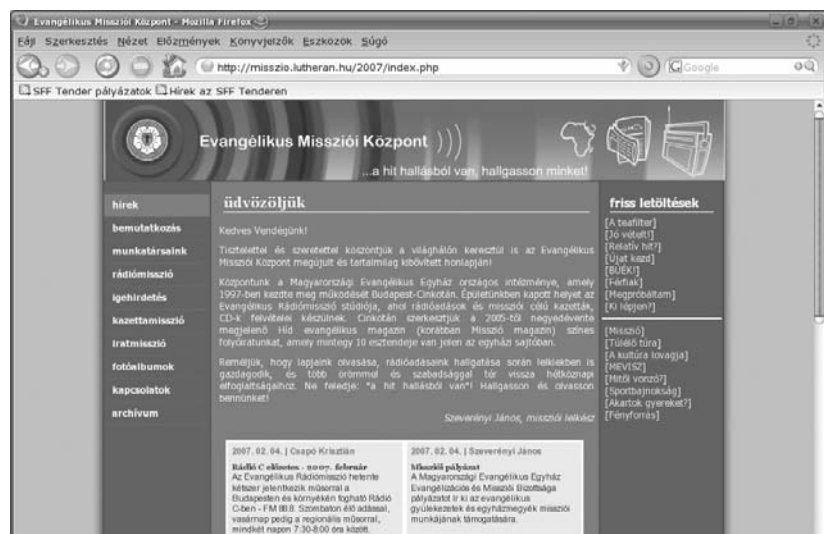
A református Missziói portált a <http://misszió.reformatus.hu> címen találjuk. Összehasonlítva az evangélikus missziói honlappal, egy alapvető különbségre hívom fel a figyelmet. Míg a mi missziói felületünkön a tartalom elsősorban kifelé, a misszió „útjába kerülők” felé szól, addig a református oldalakon leginkább a református misszió definiálásáról, a feladatok felsorolásáról esik szó. Míg a mi honlapunk aktív eszköze a misszióknak, addig a református gyakorlatilag annak ismertetésére szorítkozik. Azt gondolom, az ideális az lenne, ha mindkét szempont érvényesülne egy-egy missziói portálon, de – hogy talán hazabeszélek – fontosabb a célcsoportok elérése, informálása, mint a tevékenység

ismertetése. Igazságtalan lennék azonban, ha nem jegyezném meg, hogy itt is található aktív missziói tartalom: részletes anyag ismertet a 2007. évi világhálómunkáról, valamint a *Letöltések* menüben számos érdekes olvasnivalót és zenét találhatunk.

A katolikus oldalak között nem találtam kifejezetten a misszióról szóló honlapot, de sajnos kifejezetten a misszióról szóló tartalom sem. Érdekeséggé vált a müncheni Magyar Katolikus Misszió honlapját (<http://www.ungarische-mission.de>) említtem. Az oldal a Németországban élő magyar katolikusok lelkipásztori gondozása céljából alapított szervezet tevékenységét ismerteti. A magyaror-

val a Baptista Romamisszió honlapján (<http://www.barobaptist.hu>). Érdekes tartalma miatt mindenkinek ajánlom. Ezenkívül számos más honlap is kínál tartalmat a témában, elég, ha rákeresünk a Google-ban a *cigánymisszió* kifejezésre. Ha ugyanitt a *börtönmmisszió* kifejezést írjuk a keresőbe, ugyancsak rengeteg találatot kapunk. Sajnos az első találati oldalon református, adventista és egyéb oldalakat látunk, evangélikusokat azonban nem.

Az egyházak legfontosabb szolgálata az örömhír terjesztése, a misszió a társadalomban, az elesettek, a rossz körülmények között élők, a lelkiileg megürese-

szági katolikus misszióról legtöbbet a *katolikus.hu-n* elérhető „keresés” funkció segítségével találtam, az *Új Ember* katolikus hetilap, illetve az *Új Ember Magazin* ötven körüli cikkét kaptam találati eredményként.

Az evangélikus missziói honlap kapcsán hiányoltam a cigánymisszióval foglalkozó oldalakat. Nos, a baptista felekezet külön honlapon foglalkozik a témá-

dett emberek között. Ha tágabb értelemben nézem, misszionáriusok számít minden internetre felkerülő, az egyházak szolgálatáról hírt adó oldal, de ezek nem helyettesíthetik egészen azokat a tartalmakat, amelyek egy-egy társadalmi réteghez, csoportozathoz szólnak, amelyek ezek segítségét, kézen fogását, egyházba hívogatását kívánják szolgálni.

ERDELYI K

E-generációs egyházak a Magyar Televízióban

Dokumentumfilm készült az egyházi honlapokról

▶ **A magyarországi egyházak 21. századi kommunikációjában fontos szerepet kap az internet. A Magyar Televízió március elején sugározza azt a kétrészes dokumentumfilmet, amelyből kiderül, hogy a hagyomány és az új idők kihívása miként ötvöződik a „technika nyújtotta ökumené” jegyében.**

Az évezredes hagyományait ápoló egyházaknak nagy kihívást jelent a számítógépen és az interneten felnövekvő új generációk megszólítása, bevonása a közösség kulturális és szociális életébe. Noha az egyházi honlapok már egy évtizedes múltra tekintenek vissza, a modern portálok csupán négy-öt éve jelentek meg.

A Magyar Televízió Vallási és Egyházi Műsorok Szerkesztőszéke kétrészes dokumentumfilmet készített *Egyházi honlapok* címmel. A nézők március 4-én és 11-én délelőtt az m1-en és ismétlésként délután az m2-n ismerkedhetnek meg a korántsem hétköznapi témával. Az első rész a négy nagy történelmi egyház – a katolikus, a református, az evangélikus és a zsidó felekezet – honlapjaival foglalkozik, a második pedig rá egy hétre az unitárius, a metodista, a baptista és az ortodox egyház gyakorlatát mutatja be.

Mindkét rész érdekes szempontokat vet fel. Rámutat például arra, hogy a nagy egyházak évszázadok alatt kiépített infrastruktúrában működnek, és generációs okokból sem könnyű feladat az

új kommunikációs technikák elfogadása a papokkal, a lelkészekkel és rabbiakkal. A kisebb egyházak viszont nem területi alapon szerveződnek, híveik szétosztottan élnek, így a kapcsolattartásban új korszakot jelenthet az internet.

„Az érintettek kicsit meglepődve, de pozitívan fogadták a műsor ötletét” –

mondta a forgatás műhelytitkairól Kocsi Zsolt szerkesztő. Hozzátette: „A megszólaló szakemberek és egyházi személyek egyöntetűen kiemelték, hogy hivatásuk az örömhír terjesztése, ez pedig csak az adott kor nyelvén lehet igazán hasznos.”

CSERNÁK ZOLTÁN

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Tudomány és hit

Tisztelt Szerkesztőség!

Először bemutatkozom, mert nem szeretem a névtelen leveleket. A nevem dr. Gertner Mihály. Negyven évig az egyetemi oktatásban dolgoztam. Egy évig külföldi egyetemen vendégtanárként tanítottam, és öt évig egy külföldi kutatóintézetben tudományos szakértőként tevékenykedtem.

Újévi, *Kérés az Olvasóhoz* című felhívásuknak eleget téve szeretnék néhány javaslatot tenni. Az elmúlt öt-hat évben ugrásszerűen megnőtt a lap tartalmi színvonala. Azóta azonban sok tekintetben megváltoztak a körülmények, s ennek megfelelően az igények is. Előtérbe kerültek az egyház megújulásával kapcsolatos programok, melyek bizonyára a szerkesztőség számára is feladatot jelentenek.

A lapnak kezdettől fogva előfizetője vagyok, figyelemmel olvasom a megjelent írásokat, és amelyeket továbbgondolásra érdemesnek tartok, azokat megőrzöm. Ezek közé tartozik dr. Frenkl Róbert egyik cikke, mely arról szól, hogy az egyház elvesztette az értelmiségét, amelyet vissza kell szereznie. Ehhez a célkitűzéshez kapcsolható az a gondolat, amely dr. Szabó Lajosnak, az Evangelikus Hittudományi Egyetem korábbi rektorának egyik előadásán hangzott el. Ebben az egyház megújulásának fontosságáról beszélt, melyhez nem lelkész képzettségű külső segítőknek lenne szükségük. Felsorolta, hogy biológusok, orvosok, tanárok tudnának a legtöbbet segíteni. Szólt arról, hogy a tudomány és a hit világa speciális szellemi munkát igényel. A rektor úrnak ebben tökéletesen igaza van.

Ahhoz azonban, hogy az említett „külső segítség” be tudjon kapcsolódni a megújulást szolgáló munkába, meg kell teremteni a gyülekezetek fogadóképességét. Fizikából ismert az a jelenség, hogy bár a generátor forog, nem termel áramot, ha a fogyasztó nincs bekapcsolva. Emlékeztetni kell a gyülekezet tagjait arra, hogy a tudomány művelői régen a papok voltak. Jelen korban a természettudomány művelői tudnak segítséget nyújtani az egyház megújulásához. A lelkésznek tudatosítania kell, hogy Isten nemcsak a Szentírásban, hanem alkotásaiban és műveiben, a teremtésben is megmutatja magát.

Az egyház megújulását nagyban segítené, ha a lap a tudomány és a hit témaköréből is közölné cikkeket. Ezzel elősegítené azt is, hogy a bibliológusok a megjelent írásokra hivatkozva szóba lehessen hozni a tudományos eredmények gyakorlati felhasználásával kapcsolatos etikai és morális problémákat, melyek már a keresztény egyházak állásfoglalását is igénylik. Alapvető szempont, hogy a közösség tagjai a napi újsághírekben olvasottakkal kapcsolatban egyházi oldalról is kaphassanak megvilágítást. Gondolok itt elsősorban a szervtranszplantációra, a génmanipulációra, a klónozásra, az embrióból származó őssejtet végzett kísérletekre, illetve gyakorlati felhasználásukra. Ha az ilyen tárgyú hírcikk megint aktuális társadalmi kérdést teológiai szempontok szerint is értelmezik, elősegítené az említett témakörben való tájékozódást, és érzékeltetjük az egyház szerepének fontosságát.

A tudományos előrehaladás ma már olyan fokú, hogy az ember kutatómunkája során az Isten teremtőműhelyében dolgozik, és az ő eszközeit használja. Isermi a természeti törvényeket, amelyek valamennyi tudományra egyetemesen érvényesek. Az ismeretanyag szélesedésével az egyes tudományágak határai elmosódnak, és az őket elválasztó határterületek átjárhatóvá válnak. Általános tapasztalat, hogy minél messzebb megy vissza az időben a természettudományos kutatás, annál közelebb kerül a teológiához.

Példának említeném azt őssejt kutatás legújabb eredményeit. A petesejt a megtermékenyítés után osztódni kezd, növekvő számban új sejtek keletkeznek. Megindul az embrioképződés, melynek során az úgynevezett embrionális őssejt a fejlődésük során differenciálódnak, átalakulnak, vagyis a lény teljes kialakulásáig, megszületéséig mintegy kétszáz különböző funkciójú, formájú sejtet hoznak létre. (Ezenkívül úgynevezett átdifferenciálódásra is képesek: a művi úton máshova áthelyezett sejtek az új igénynek megfelelően átalakulnak.) Gondoljunk el, hogy mindez a képesség egyetlen mikroszkopikus nagyságrendű sejtbe már be van programozva. Logikusan felmerül a kérdés, hogy ki programozta? Amikor ez a kérdés elhangzik, ott ül a teológus is, és a biológiai téma átkerült az ő asztalára. A kérdésre adott válaszban a biológusnak és a teológusnak szinkronban együtt kell dolgoznia.

DR. GERTNER MIHÁLY (Budapest)

Kiadós öröm

A tágabb család, a Luther Kiadó munkatársai – köztük szerkesztőségünk tagjai – is osztoznak a Kendeh szülők örömeiben. Február 23-án látta meg ugyanis a napvilágot *Kendeh-Kirchnopf Sebestyén Pál*, a kiadó igazgatójának, *Kendeh K. Péternek* és feleségének, *Kendeh Johannának* az első gyermeke. Születésekor a fiatalember 3750 grammot nyomott, a hossza 58 centiméter volt. Baba és mama egyaránt jó egészséggel örvendenek. Isten áldását kérjük – olvasóink nevében is – a Kendeh családra!

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangelikus Életet

- egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért
 három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki, és küldje vissza az alábbi címre:

Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Szeretettel hívunk mindenkit az *Asztali beszélgetések a Deák téren* című sorozatunk következő alkalmára március 11-én 17 órára. Vendégünk *Granasztói Szilvia* báb-
művész lesz, aki *Bábjáték a hitoktatásban* címmel tart bevezető előadást.

Pesti Evangélikus Egyház
Deák Téri Gyülekezet

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) következő havi alkalma március 8-án, csütörtökön 17 órától lesz egyházunk központi irodaházának utcáról nyíló földszinti termében (Budapest VIII., Üllői út 24.). Ahíttatot *Szeverényi János*, előadást *ifj. dr. Fabiny Tibor* tart *Egyházak és hitvalló mozgalmak a mai Egyesült Államokban – hazai párhuzamok* címmel.

A VISZ Gyermkevangélizációs Közösség hív és vár minden érdeklődőt március 24-én tartandó konferenciájára, melynek témája a megelőzés lesz. Helyszín: a Magyarországi Metodista Egyház gyülekezeti háza (Budapest III., Kiscelli u. 73.). Időtartam: 10 órától 17.30-ig. A közöesség egyben megköszöni a 2006. évben kapott 1%-os felajánlásokat; ezeket az idén is szívesen fogadja. A Vasárnapi Iskolai Szövetség adószáma: 19173142-2-13.

HALÁLOZÁS

A mohácsi evangélikus gyülekezet és a gyászoló család szomorú szívvel tudatja, hogy *Ormos Elek*, a gyülekezet szervező és templomépítő lelkes, negyven évén át hűséges lelkiszentora életének 97. évében csendesen elpihent, visszaadva életét teremtő és megváltó Urának. A gyászszertartás március 3-án 14 órakor lesz órákor lesz a mohácsi evangélikus templomban.

HIRDETÉS

Meghívó

Hálaadásra hívjuk testvéreinket a Kemenesmihályi Evangélikus Egyházközség parókiájára, melyet a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) 2006-ban felújított és korszerű, akadálymentes táborhelyé alakított. A táborhely átadására és megadására március 17-én 14 órakor kerül sor Kemenesmihályfán (9511, Bercsényi u. 20.). A hálaadó istentiszteleten *Iltzsés János*, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke hirdeti az igét. (Rossz idő esetén az istentiszteletet a templomban tartjuk.) Az alkalomra és az utána következő állófogadásra szeretettel várja a Mevisz és a Kemenesmihályi Evangélikus Egyházközség!

A táborhelyről bővebb információ a <http://mihalyfa.mevisz.hu/> weboldalon található.

HIRDETÉS

Segítheti a piliscsbai Siló Társas Lakóotthon súlyosan mozgássérült lakóinak mindennapjait, az otthon műhelyeiben dolgozó sérült emberek munkahelyének megőrzését, a mindenkori egészségét szolgáló mozgásterápiás egységének és uszodájának működését, valamint az otthon működtető Fébé Alapítvány szociális tevékenységének fejlesztését, ha személyi jövedelemadója 1%-át a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület Alapítványának ajánlja fel. Adószám: 19652399-2-41. Támogatását köszönjük!

Fogadóórámat minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három óratól öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.). Erős vár a mi Istenünk!

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

APRÓHIRDETÉS

Lakást vagy házrészt bérelnék március elsejétől Budapesten hat-nyolc hónapra. Fialat házaspár két éves kisgyerekekkel költözne otthonuk elkészültéig. Radosné Lengyel Anna (20/824-9990)

Én 36/173/80, Istenben hívő fiú vagyok, aki enyhén beszédhibás. Házasság céljából meg szeretnék ismerkedni lánnyal. Tel.: 30/408-2571.

Toronymsak javítását, bádogozását, festését vállalom. Török Lajos, 8881 Sormás, Petőfi u. 34. Telefon: 93/375-194.

Hosszú távra bérbe adnánk 50 m²-es rendezett lakásunkat a Szemlőhegy utcában. Filadelfi Gábor (30/661-8828)

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Március 4-én 10.04-től istentiszteletet hallhatunk a Kossuth adó hullámhosszán Szegedről. Igét hirdet *Makoviczky Gyula* helyi lelkész.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Ahogy gondom volt arra, hogy kigyomlájam és kiirtsam őket, úgy gondom lesz arra is, hogy föl-
éptsem és elültessem őket – így szól az Úr. Jer 31,28 (Jak 4,5-6; Mk 12,1-12; Róm 5,1-5/6-11; Zsolt 10) Reminiscere vasárnapjának bevonulási (introitus) zsoltára így kezdődik: „Emlékezzél meg (reminiscere), Uram, irgalmadról és kegyelmedről...” (Zsolt 25,6) Jeremiás – mintha csak a zsoltáros imádságára válaszolna – azzal vigasztalja a babiloni fogság ítéletét szenvedő népet, hogy a kiszabott hetven esztendő elteltével Isten újra meg fog emlékezni irgalmáról és kegyelméről, és gondja lesz rá, hogy visszavigye őket saját hazájukba, ahol újra gyökeret verhetnek, és felépíthetik a romokban heverő országot. Mert bár az ítéletet ki kell állni, Isten utolsó szava óvéihez mégis a kegyelemé.

Hétfő

Letelnek gyászod napjai. Ézs 60,20b (Róm 8,17; Jer 26,1-3-7-14,24; Róm 7,7-13) A babiloni fogságba hurcolt nemzedék halottként gyászolta önmagát. A próféta vigasztaló igéje: „*Letelnek gyászod napjai*”, nem arról szól, hogy egyszer csak felhagynak önmaguk siratásával, és tudomásul veszik a megváltoztathatatlant. Az ígérlet arra vonatkozik, hogy eljön a nap, amikor többé már nem lesz okuk a gyászra, mert Isten új étellel ajándékozza meg őket. Amikor Isten egy idő után újra megemlékezik irgalmáról és kegyelméről, akkor a holtak életre kelnek.

Kedd

Ábrám hitt az Úrnak, aki ezért igaznak fogadta el őt. 1Móz 15,6 (Róm 3,28; Jób 2,1-10; Róm 7,14-25) Ábrám (korábban Abrám) kitartóan hitte, hogy feleségétől – Sárától – gyermeke fog születni, noha testük a nemzés szempontjából már elhalt. Helyesen mondja Pál apostol, hogy Ábrám a halálból életet támazó Istenben hitt, és Isten ezt a hitet számította be igazságául. Mert Isten előtt azok bizonyulnak igaznak, akik állhatatosan hiszik, hogy ő holtakat feltámasztó Isten.

Szerda

Gyógyíts meg, Uram, akkor meggyógyulok, szabadíts meg, akkor megszabadulok. Jer 17,14 (Mt 6,8; 2Móz 17,1-7; Róm 8,1-11) Jeremiás népe bűnének terhe alatt roskadt össze. Az jelenlente számára a gyógyulást, ha népe megtérne. Tudja, hogy Istennek van hatalma ezt megselekedni: ezért kiált hozzá. A próféta érti a misztériumot: nekünk kell ugyan megtérnünk, de megtérésünk mégis Isten cselekvése bennünk és rajtunk. A megtérés ezért soha nem a mi érdemünk, hanem kegyelem, amelyet minden indok nélkül, ajándékba kapunk Istentől. Őt illeti érte a dicsőség.

Csütörtök

Sokat gyötörték ifjúságom óta, mégsem bírtak velem. Zsolt 129,2 (Róm 8,35; 1Jn 1,8-2,2/3-6; Róm 8,12-17) Jeremiás ifjúkora óta azoktól a hamis prófétáktól szenved üldözést, akik Isten nevében prédikálnak, de Isten soha nem szólt hozzájuk, és nem küldte prófétáit őket. Nem Isten tetszését keresik, hanem szavaikkal a népek hízelegnek az elismertség és az anyagi ellenszolgáltatás reményében. Üldözik a valódi prófétákat, akiket Isten azért küld, hogy népét megtérésre hívják, nehogy az egész nép ítélet alá essen. Jeremiás a mindenkor igaz próféták sorsában osztozik.

Péntek

Gyülekezete szilárdan áll majd előttem. Jer 30,20 (1Kor 3,11; Lk 9,43b-48; Róm 8,18-25) Jeremiás tudja, hogy Isten akkor is sikerrel munkálja népe megtérését, ha a nép ellenáll a megtérésre hívó szónak. Így azonban a hetvenévi fogság ítéletének tüzeiben fognak bűneiktől megtisztulni. Az ítélet elmúltával mindig teljesül az ígérlet: Isten népének gyülekezete szilárdan áll Isten előtt, hiszen a poklok kapui nem vehetnek erőt rajta.

Szombat

Lelkem hozzád vágyódik éjjel, teljes szívűből kereslek téged. Ézs 26,9a (Lk 18,7-8a; Gal 2,16-21; Róm 8,26-30) A szerelmes szokott így sóhajtozni, amikor kedvese távol van tőle. A próféta Isten után epekedik ilyen szerelemmel. Amíg a földön élünk, számunkra is az Isten utáni ilyen vágyakozás jelenti az első parancsot betöltését: „*Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.*”

■ VÉGHELYI ANTAL

HIRDETÉS

Találkozunk Jézussal!

Szentföldi zarándoklatot szervez ebben az évben is az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) május 31. és június 7. között. A nyolcnapos, lelkiekben is gazdag program tartalmazza a jelentős bibliai helyek felkeresését. Magyar nyelvű tolmácsolást, kényelmes szállást, étkeztést, lelkesítő vezetőket biztosítunk. A teljes ár 242 000 Ft, mely magában foglal minden kiadást. A csoport ott fog járni, a teljes feláramadása után Jézus szembejött a tanítványokkal, és üdvözölte őket (Mt 28,9). Érdeklődésre választ ad levélben vagy telefonon az ÖTK (114 Budapest, Bocskai út 15. III/3.; tel./fax: 1/466-4790) vagy a szervező, Gimesi Zsuzsa lelkész a 70/508-7624-es számon.

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Évéllet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségvezető:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár:** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pinter Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő / EvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Köháti Dorotty – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató
E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokot tudjuk az azt követő hónap elsejével törölneni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból március 4-től március 11-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Istentisztelet közvetítése Szegedről, az evangélikus templomból Igét hirdet Makoviczky Gyula lelkész (56')</p> <p>10.35 / mtv Útmutató Ötvenéves a Reformátusok Lapja (25')</p> <p>11.30 / mtv Egyházi honlapok (30')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>21.00 / PAX (premier) Mesterkurzus. A család Harcmegző és béke-sziget Dr. Ranschburg Jenő (75')</p>	<p>5.20 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában <i>Tamási Tamás</i> evangélikus lelkész hallhatjuk.</p> <p>9.30 / Duna Tv Akadémiai műhelyek A Mindentudás Egyetemének melléklete (ism.) (20')</p> <p>14.05 / Bartók rádió Az igazi Részletek Márai Sándor regényéből (39')</p> <p>19.30 / Bartók rádió Barátságos bölcsességek Nyisztor Iлона A magyar nyelvű oktatás egyik elindítója a csángó gyermekeknek (30')</p> <p>20.35 / Kossuth rádió Lázár Ervin sokszövegű kerek könyvespolca (25')</p>	<p>8.30 / Duna Tv <i>Hol vagyon a földnek közepe?</i> 8/5. rész: Festett népi bútorok (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2004) (25')</p> <p>11.00 / Duna Tv Isten kezében. Tamás-mise Budavárban (ism.) (26')</p> <p>12.30 / Duna II. Autónia <i>Schéner Mihály</i> műhelyében (magyar dokumentumfilm, 2004) (25')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház féléőrje</p> <p>18.15 / Duna II. Autónia Vértanúink, hitvallóink Kaszap István (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2002) (12')</p>	<p>12.00 / Duna II. Autónia <i>Rokonok</i> (magyar dokumentumfilm, 1997) (34')</p> <p>12.15 / RTL Klub <i>Szeretetre vágyva</i> (amerikai film, 1999) (104')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebe majd biztunk leleltől fogva...”</i> A református egyház féléőrje</p> <p>14.35 / Duna Tv <i>A világ múzeumai</i> 8. rész: A bécsi Kunshistorisches Museum – a birodalom művészete (japán ismeretterjesztő sorozat, 2004) (26')</p> <p>15.40 / Bartók rádió <i>Hitétel és történelem</i> Szerzetesek Tihanyban Beszélgetés dr. Korzenszky Richárd perjellel (20')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>9.20 / Duna Tv Gróf Széchenyi Zsigmond. Pályarajz egy vadász-íróról (magyar dokumentumfilm, 2002) (44')</p> <p>11.00 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>16.30 / Duna Tv Prizma. Együttélés a cukorbetegséggel (26')</p> <p>19.30 / Duna II. Autónia Magyar emlékek Európában Magyar emlékek Németországban (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2004) Szerkesztő: Fabiny Tamás (31')</p> <p>21.04 / Kossuth rádió Mindentudás Egyetem Csiba László: Van esélyünk az agyvérzéssel szemben? (56')</p> <p>21.06 / Kossuth rádió Kopogtató (ism.) (49')</p>	<p>5.20 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában <i>Tamási Tamás</i> evangélikus lelkész hallhatjuk.</p> <p>9.50 / PAX <i>Mit ér az ember, ha vak?</i> (25')</p> <p>10.10 / Duna II. Autónia Isten kezében Tamás-mise Budavárban (ism.) (26')</p> <p>14.00 / Duna Tv A nemzet könyvtárának kincsei Könyvkötések (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2003) (15')</p> <p>14.15 / m2 A magányos cédrus (magyar ismeretterjesztő film, 1996)</p> <p>A műsor Csontvary Kosztka Tivadar életéről szól (45')</p>	<p>6.03 / Petőfi rádió A szeretet közösségei. Idősgondozás egyházi keretek között (27')</p> <p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>10.10 / Duna II. Autónia Mirjam Róth meseirő A mosolyrend lovagja (magyar dokumentumfilm, 2001) (32')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében A Magyarországi Református Egyház kórházmissziója (26')</p> <p>18.45 / Filmmúzeum Óveges professzor: legkedvesebb kísérleteim (25')</p> <p>20.00 / PAX Ébredj, város! A Gável testvérek koncertje (79')</p>	<p>8.25 / Kossuth rádió <i>Édes anyanyelvünk</i> (5')</p> <p>8.55 / Duna II. Autónia <i>Veletek vándorolgtatok...</i> Az Erdélyi Kárpát Egyesület (2001) (40')</p> <p>10.35 / mtv Mai hitvallások Fassang László (25')</p> <p>11.00 / mtv Egyházi honlapok II. (30')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.05 / Kossuth rádió <i>Névjegy. Szentesi Zöldi László újságíró</i> (50')</p> <p>13.25 / Duna Tv <i>Havi 200 fix</i> (magyar játékfilm, 1936) (68')</p> <p>20.00 / Duna Tv Vagyok (lengyel játékfilm, 1995) (93')</p>